

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Müxalifətin
mitinqlərindən
xaricə
viza
alanlar-
təfərrüat
yazısı səh.4-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 oktyabr 2017-ci il Cümə № 210 (6824) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Xüsusi tapşırıqlar üzrə səfir nazir təyin edildi-dosye

Yeni energetika naziri Perviz Şahbazov Prezident Administrasiyasının İşlər idarəsinin müdiri Oqtay Şahbazovun oğludur

yazısı səh.13-də

NIDA-çı gənclər achiq aksiyasına başladılar-rəsmi qurumdan reaksiya

yazısı səh.3-də

Sahibkarların yoxlanmasını dayandıran qanunun müddəti bitir

yazısı səh.13-də

Kriptovalyuta 5 min dollar oldu-Azərbaycanda varlılar ondan alır

yazısı səh.4-də

Ölkəmizə İŞİD təhlükəsi: terrorçu qruplaşmanın hədəfi nədir?

yazısı səh.5-də

İşğal haqqında qanun yenidən gündəmdə

yazısı səh.7-də

Azərbaycan əleyhinə qəbul edilən iki qətnamə: qarşিদurma böyüyəcək, yoxsa...

yazısı səh.9-də

İdxalda Rusiyadan asılılıq-səbəb siyasidir

yazısı səh.12-də

Qız-oğlan problemi-BMT narahatdır, azərbaycanlılar isə yox...

yazısı səh.10-də

Salyanda 21 yaşlı oğlan mesaj yazıb intihar etdi

yazısı səh.14-də

Bakıda avtomobillərin dayanacaq problemi həll oluna bilər

yazısı səh.12-də

ZİYA MƏMMƏDOVU MƏHKƏMƏDƏN RUS MİLYARDER QURTARDI-ŞOK TƏFƏRRÜAT

Strasburq Məhkəməsi "Bombardier" şirkətinin əməkdaşı Yevgeni Pavlovun azərbaycanlı məmurlara rüşvət verməsini niyə sübut edə bilmədi? Səbiq naziri qurtaran Yakuninin 1,9 milyardı var və...

Ermənistan Rusiyadan silah dilənir - İrəvanın müharibə xofu

İşğalçı ölkənin Moskvadan daha 100 milyon dollar silah krediti istəməsinin pərdəarxası; Kreml təcavüzkarı özündən daha asılı duruma salmaqda davam edir; Rusiya Azərbaycanın artan hərbi qüdrətindən ehtiyatlanır?..

yazısı səh.8-də

**Bakının mer dərdi:
Abutalıbov nə gedir, nə də...**

yazısı səh.3-də

**Dini fəaliyyətlər
Dövlət Komitəsinin
əlində
cəmləşir-yeni
gəlişmə**

yazısı səh.10-də

**"Trampın və
Sevincin
Amerikası"
oxuculara
təqdim edildi**

yazısı səh.6-də

Prezident: "Azərbaycan şadırdır ki..."

Azərbaycan gələcəkdə də təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi və risklərin azaldılması işinə töhfə verməyə hazırdır. Bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Rusiyanın Soçi şəhərində MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibdə iclasında çıxışı zamanı deyib.

Dövlətimizin başçısı çıxışında təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi məsələlərinə də toxunub:

"Biz şadırdır ki, Azərbaycan bu istiqamətdə də risklərin azaldılması üçün imkan yaradır. Xüsusi qeyd etmək istərdim ki, Rusiya və ABŞ ordularının baş qərargah rəislərinin birinci görüşü Bakıda keçirilib. Biz şadırdır ki, bu görüşün keçirilməsi üçün bizim ölkəmiz seçilib. Biz məkan təqdim etdik, lakin belə bir görüşün Azərbaycanda keçirilməsi faktının özü, əlbəttə, bizi sevindirir və həm də risklərin azaldılması məsələsində Azərbaycanın oynadığı rolü göstərir. Rusiyanın Baş Qərargah rəisinin və NATO-nun hərbi komandanlığının birinci görüşü də Bakıda keçirilib. Biz gələcəkdə də təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi və risklərin azaldılması işinə töhfəmizi verməyə hazırıq".

Azərbaycanda 2 milyardncı ton neft noyabrda hasil ediləcək

Azərbaycanda 2 milyardncı ton neft noyabrın ilk həftəsində hasil ediləcək. Bu barədə AzərTAc-a eksklüziv açıqlamasında SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti, akademik Xoşbəxt Yusifzadə deyib. O qeyd edib ki, noyabrın 5-də bu münasibətlə xüsusi mərasim keçiriləcək.

Xatırladaq ki, milyardncı ton Azərbaycan nefti 1971-ci il martın 28-də çıxarılıb. Neftin ilk milyard tonunu hasil etməkdən ötrü Azərbaycan neftçiləri 1 əsrlik yol keçiblər. Lakin neftin ikinci milyard tonunu çıxarmaq üçün isə qəhrəman neftçilərimizə yarım əsrdən də az bir vaxt - 46 il bəs edib

Türkiyəyə ABŞ Dövlət Departamentinin nümayəndə heyəti gələcək

ABŞ Dövlət Departamentinin nümayəndə heyəti ölkələr arasında yaranmış viza böhranını müzakirə etmək üçün gələn həftə Türkiyəyə gələcək. Türkiyənin NTV telekanalı xəbər verir ki, nümayəndə heyətinə ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin müavini Conatan Koen başçılıq edəcək. Səfərin dəqiq vaxtı bildirilmir.

Xatırladaq ki, diplomatik qalmaqla İstanbulda ABŞ konsulluğunun əməkdaşı Metin Topuzun həbsi səbəb olub. Türkiyə hökuməti onu ABŞ-da mühacirət heyəti yaşayan və ötən il Türkiyədə baş verən dövlət çevrilişi cəhdinin təşkilində ittiham olunan Fətullah Gülnə əlaqədə şübhəli bilir.

Bu qalmaqlar Türkiyə və Birləşmiş Ştatlar arasında qeyri-immiqrasiya vizalarının verilməsinin qarşılıqlı surətdə dayanandırılması ilə nəticələnib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Gömrük keyfiyyətsiz yağların ölkəyə gətirilməsinə razılıq verir?

Son günlər kərə yağının qiymətinin kəskin bahalaşması gündəmin əsas mövzularındandır. Mağazalarda böyük çeşiddə yağlar və spredlər satılmaqla da, bunların bir hissəsi keyfiyyətsiz və açıq-aşkar saxtalaşdırılmış məhsullardır. Halbuki, əsl keyfiyyətli məhsulun qiymətinə satılır.

"Bu gün ölkədə satılan kərə yağının 40%-i keyfiyyət standartlarına cavab vermir və sağlamlıq üçün təhlükəlidir", - bu sözləri Azərbaycan İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov deyib.

Vergilər Nazirliyindən kərə yağı açıqlaması: "Bizlik deyil.."

Vergilər Nazirliyi kərə yağının və digər məhsulların qiymətlərindəki son bahalaşmanı şərh edib. Vergilər nazirinin müavini Sahib Ələkbərov virtualaz.org-a bildirib ki, qurum da son vaxtlar bəzi ərzaq məhsullarının qiymətinin bahalaşmasından narahatlıq keçirir, lakin bu məsələdə nazirliyin heç bir rolü yoxdur.

"Vergilər və aksizlərdə heç bir dəyişiklik baş verməyib, buna görə də qiymətlərin bahalaşmasının vergilərlə bağlı olduğunu demək düzgün deyil. Digər tərəfdən, qiymətlərin qalxması üçün obyektiv və subyektiv səbəblər var və bunlar müvafiq orqanların diqqət mərkəzindədir" - o deyib.

Bakıda 20 dərəcə isti olacaq

Oktyabrın 13-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraiti dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulaçağı, gecə və səhər bəzi yerlərdə yağış yağacağı gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumatlara görə, şimal-şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 13-15° isti, gündüz 17-20° isti, Bakıda gecə 13-15°, gündüz 18-20° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi 765 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət 75-85 % olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında gözlənilən hava şəraitinə gəlincə, bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 9-14°, gündüz 18-23° isti, dağlarda gecə 1-6°, gündüz 6-10° isti olacağı gözlənilir.

Onun sözlərinə görə, sahibkarların fəaliyyətinin yoxlanılmasına qadağa qoyulandan sonra dövlət strukturları malların keyfiyyətinə dair AİB-in məlumatlarına diqqət yetirmir və faktlarla bağlı yoxlamalar aparılmır.

Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin rəhbəri İmran Abdullayevin sözlərinə görə, bu qurum da yalnız o zaman yoxlama işlərini aparır ki, vətəndaşların sağlamlığına təhlükə yaranmır.

E.Hüseynovun sözlərinə görə, gömrükdə aparılan yoxlamalar çox aşağı səviyyədə və səthi aparılır və buna misal kimi Ukraynadan gətirilmiş toyuqlarla bağlı hadisəni xatırlayır: "Gömrükdə yoxlama diqqətlə aparılıbsaydı, bu toyuqlar Azərbaycana necə daxil ola bilərdi?"

Bu məsələ ilə bağlı Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Natiq Axundov məsələyə münasibətini öyrənmə bilmədik, zənglərimizə cavab verilmədi.

Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu istismara hazırdır

Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tikintisi tam yekunlaşıb. Virtualaz.org bildirir ki, bunu "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin (SOCAR) sədri Cavid Qurbanov Bakıda keçirilən Beynəlxalq Neft Sammitində çıxışı zamanı deyib.

C.Qurbanov bildirib ki, bu ayın sonunda dəmir yolunun istismara verilməsi mərasimi keçiriləcək.

Cavid Qurbanov onu da deyib ki, bu ilin noyabr ayında Astara (Azərbaycan)-Astara (İran) dəmir yolu xəttində yük qatarlarının hərəkəti başlanacaq nəzərdə tutulub: "Regionda daha bir önəmli beynəlxalq layihələr Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləridir. Hazırda "İran Dəmir Yolları" ilə Astara-Astara dəmir yolunun inşası reallaşdırılır. Burada işlərin yaxın vaxtlarda bitməsi planlaşdırılır. Azərbaycan ərazisində bütün işlər yekunlaşıb. Astara çayı üzərindən dəmir yolu körpüsü hazırdır".

ABŞ UNESCO-nu tərk edir

ABŞ hakimiyyəti UNESCO üzvlüyündən çıxmaq haqqında qərar qəbul edib. "Haber7" xəbər verir ki, bu barədə ABŞ Dövlət Departamenti məlumat yayıb. Məlumatla görə, 2011-ci ildə Fələstin UNESCO-ya üzv qəbul edildikdən sonra ABŞ və İsrail buna qarşı çıxıblar.

Birləşmiş Ştatların bu təşkilata borcu 500 milyon dollara çatıb.

Son illər bu xəstəlikdən ölənlərin sayı 2 dəfə artıb

Hazırda dünyada 10 milyon insan artritlərin bu və ya digər növündən əziyyət çəkir. Son illər bu xəstəlikdən ölənlərin sayı 2 dəfə artıb. Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, M.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanasında Ümumdünya Artrit Xəstəliyi ilə Mübarizə Gününə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Xəstəxananın Travmatologiya şöbəsinin ortoped-travmatoloqu Natiq Əliyev bildirib ki, artritlər əksər hallarda yaşlı adamlarda rast gəlinir. Gənc yaşlarda bu xəstəliklər daha çox travmatik xarakterli olur və sonradan inkişaf edir: "Artrit - oynaqda yaranan iltihabi prosedir. Bu proses nəticəsində oynaq şişir, hərəkət məhdudluğu yaranır. Artritin əlamətləri şişkinlik, formanın dəyişməsi, ağrı, oynaq səthinin qızarması, hərəkət məhdudluğudur".

Ötən il xəstəxanada 221 xəstə, bu ilin 9 ayında isə 142 xəstə müxtəlif mənşəli artrit xəstəlikləri ilə stasionar müalicə alıb. "Bu gün Azərbaycanda əhalinin təxminən 7-10 faizi artrit və artroz xəstəliklərindən əziyyət çəkir. 40 yaşa kimi əhalinin 2 faizində, 45-50 yaş arasında 30 faizində, 50-65 yaşdan yuxarı isə 85-90 faizində artroz xəstəliyi müşahidə olunur", - həkim əlavə edib.

Dövlət sərhədini pozan 53 nəfər saxlanılıb

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) tərəfindən 2017-ci ilin sentyabr ayı ərzində dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsi istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib, qaçaqmalçılığa, qeyri-legal miqrasiyaya, narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə uğurla davam etdirilib.

DSX-nin mətbuat mərkəzindən verilən məlumata görə, ay ərzində dövlət sərhədini pozduqlarına görə 53 nəfər saxlanılıb, onların 19 nəfəri Azərbaycan Respublikası, 9 nəfəri Özbəkistan, 2 nəfəri Rusiya, 16 nəfəri İran İslam Respublikası, 2 nəfəri Tacikistan, 1 nəfəri Əfqanıstan, 1 nəfəri Cənubi Afrika, 1 nəfəri Suriya, 1 nəfəri Misir, 1 nəfəri Konqo vətəndaşları olub.

Sərhəd rejim qaydalarını pozarkən 998 halda 1118 nəfər saxlanılaraq barələrində müvafiq tədbirlər görüldü.

Cinayətkarlığa qarşı mübarizə tədbirləri nəticəsində Azərbaycan Respublikası hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən axtarıbda olan 445 nəfər aşkarlanaraq aidiyyəti orqanlara təhvil verilib.

Narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirləri nəticəsində 28 kq 747,1 qram narkotik maddə aşkar edilərək götürüldü.

Qaçqınçılıq fəaliyyətinə qarşı mübarizə çərçivəsində həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində ümumi dəyəri təqribən 1 milyon 851 min manat olan qaçaqmal, o cümlədən 1 ədəd pnevmatik tapança, 2 ədəd siqnal tapançası, 2 ədəd mina, 18040 ABŞ dolları, 2 milyon Rusiya rublu, 6 milyon İR təmni, 6 kq mis, 5092 qutu pirotekniki vasitə, 4877 qutu siqaret, 292 ədəd mobil telefon, 2476 ədəd müxtəlif növ dərman preparatları, spirtli içkilər, sənaye və kənd təsərrüfatı malları saxlanılıb.

Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təşkili istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

Rusiyada yeni əsginazlar dövriyyəyə buraxıldı

Oktyabrın 12-dən etibarən Rusiyada 200 və 2000 rublluq yeni əsginazlar dövriyyəyə buraxılıb.

Virtualaz.org Rusiya Mərkəzi Bankının məlumatına əsasən xəbər verir ki, ilk olaraq yeni pullar Vladivostokda, Moskvada və Sevastopolda dövriyyəyə daxil olub.

200 rublluq əsginaz daha uzunömürlü olması məqsədilə xüsusi polimerlə işlənib.

Oktabrın 21-də Gürcüstanda Tiflis meri uğurunda seçkilər keçiriləcək. Seçkilərdə həmçinin Gürcüstanda 11 şəhər və rayonun başçılarını seçəcəklər. Tiflisin meri olmaq üçün müxtəlif partiya üzvləri, siyasilər namizdəliklərini irəli sürüblər.

Qeyd edək ki, Cənubi Qafqaz ərazisində yerləşən ölkələrdən bir tək Azərbaycanda mer səsvermə yolu ilə seçilmir. Dünyanın əksər dövlətlərində paytaxt şəhərlərinin bələdiyyəsi var.

Azərbaycan nəinki Cənubi Qafqazda, Avropa Şurasının üzvü olan yeganə ölkədir ki, paytaxt bələdiyyəsi yoxdur. Avropa Şurası Yerli və Regional Hakimiyyətlər Konqresi hələ 2003-cü ildə Azərbaycan hökumətinə tövsiyə edib ki, Bakı şəhərinə yerli özünüidare hüququ verilsin, Bakı Şəhər Bələdiyyəsi yaradılsın, seçkilər idarəçilik tətbiq edilsin və paytaxtın statusu haqqında qanun qəbul olunsun. Qeyd olunub ki, Bakı şəhəri ərazinin böyüklüyünə və əhalisinin say çoxluğunda baxmayaraq, özünü idarəetmə formasına malik deyil. Buna görə də Konqres "Paytaxtın statusu haqqında" xüsusi qanun qəbul etməyi məsləhət görür. Bakıda vahid mer institutu yaradılsa, bütün rayon və qəsəbələrdə də yerli bələdiyyələr ola bilər, amma onlar vahid bir şurada birləşməlidir.

Ölkəmizdə isə bununla bağlı təkliflər 2009-cu ildə ortaya çıxmağa başladı. Böyük Bakı Bələdiyyəsi layihəsinin həyata keçiriləcəyi barədə məlumatlar yayıldı. Layihəyə əsasən sözügedən qurum şəhər təsərrüfatının vahidliyini təmin edəcək, yerli özünüidare etməni həyata keçirəcək. Yerli vergiləri və ödənişləri müəyyənləşdirəcək, şəhərin sosial müdafiə və sosial inki-

şaf, iqtisadi inkişaf, ekoloji proqramlarının qəbulu, icrası, təhsil, səhiyyə, sanitariya müəssisələrinin təsis edilməsi, şəhər əhəmiyyətli su mənbələrinin idarə olunması, yolların tikilməsi, yarmarkaların təşkili, tarix və mədəniyyət abidələrinin mühafizəsi, köçürülməsi, qəbiristanlıqların qorunması, abadlıq işlərinin təşkili, şəhər ərazisində aparılan tikililərin layihələrinin və titul siyahılarının qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada təsdiqlənməsi, sosial-məişət və mənzil tikinti obyektlərinin qəbul edilməsi üzrə yaradılan dövlət komissiyalarına nümayəndələrin seçilməsində iştirak edəcək.

Bundan başqa, yerüstü sərnişin nəqliyyatının təşkili, marşrutların, iş rejiminin və dayanacaqların müəyyənləşdirilməsi, yerli və şəhər əhəmiyyətli bayram və digər kütləvi tədbirlərin təşkili, ictimai-siyasi tədbirlərin keçirilməsi vaxtının, yerinin, qaydasının razılaşdırılması, yanğın təhlükəsizliyi, mülki müdafiə, fəvqəladə hallardan mühafizə sahəsində ilkin tədbirlərin təşkili, bütün növ seçkilərdə təşkilatı, informasiya təminatında iştirak, seçicilərin seçki mədəniyyətinin artırılması işlərinin həyata keçirilməsi məsələləri həll edəcək. Beləliklə də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin səlahiyyətlərinin böyük qismi Bakı Bələdiyyəsinə aid olacaq.

Lakin göründüyü kimi, layihə hələ də yalnız tövsiyə kimi qalmaqdadır. Hava şəraiti

Bakının mer dərdi:

Abutalıbov nə gedir, nə də...

Paytaxt bələdiyyəsinin yaradılmamasının səbəbləri haqda izahat belə verilmir...

kəskin dəyişən kimi paytaxt Bakı su, qar altında qalır, bütün ittihamlar da Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə, 17 ildir ki, dəyişməyən icra başçısı Hacıbala Abutalıbova tuşlanır.

Maraqlıdır, niyə Azərbaycanda da mer seçkiləri keçirilmir?

Politoloq Elxan Şahinoğlu "konkret olaraq merin səlahiyyətləri nədən ibarətdir, hansı məsuliyyəti daşıyır, sözün düzü, bunu mən özüm də deqiq bilmirəm" - deyər, qeyd etdi: "Bir ara bələdiyyələr formalaşdırıldı. Amma bələdiyyələrlə icra hakimiyyəti ara-

sında sərhədlər yoxdur. "Jeklərlə" bələdiyyələr yalnız vətəndaşlardan pul yığmaqla məşğuldur. Bu pulları niyə yığırlar, vətəndaşlara necə xidmət edirlər, bu məlum deyil. Elə bir struktur yaradılmalıdır ki, məsələn, Türkiyədə və başqa ölkələrdə olduğu kimi, vətəndaşları narahat edən bir çox problemləri məhz yerlərdə bələdiyyələr həll etsin".

Politoloq qeyd etdi ki, bələdiyyələrin formalaşdırılması partiyalaşma sistemini də gücləndirə bilər: "Bildiyiniz kimi, hakim partiyayı çıxmaq şərti ilə digər partiyalar çox

zəifləyib. Bu da ölkəyə müəyyən təhlükələr vəd edir, hansı ki, arada olan boşluğu müəyyən radikal elementlər özünə götürə bilər. Əgər partiyalar parlamentdə təmsil olunmurlarsa, heç olmasa mer, bələdiyyə seçkilərində iştirak etsinlər ki, onların varlığını cəmiyyət görsün. Bu isə ortada radikallaşmanın ortadan qaldırılmasına yardımçı ola bilər. Buna görə də Bakıda və digər şəhərlərdə mer seçkilərinin keçirilməsinin tərəfdarıyam. Sonradan seçicilər seçdikləri mərden öz tələblərini edə bilərlər.

Zamanında suallar doğurdu ki, niyə bələdiyyələr yaradılmır. Müəyyən vaxtdan sonra bələdiyyələr yaradıldı. Amma onların fəaliyyətini görə bilmirik. Hətta hakimiyyət təmsilçilərinin özləri belə tənqid edərək bildirirlər ki, bələdiyyələrin işi ancaq torpaq paylamaqdan ibarətdir. Çox təəssüf ki, bezi hallarda kriminal məsələlər də ortaya çıxır. Məlum olur ki, bəzən torpaqlar qeyri-qanuni olaraq satılır və s.

Buna görə də şəffaf bələdiyyə, mer seçkilərinə ehtiyac var. Bunlar olmayana qədər düşünürəm ki, vəziyyət bu cür də davam edəcək və bilinməyəcək ki, merin, bələdiyyələrin səlahiyyətləri nədən ibarətdir və ona paralel olan strukturlar niyə ləğv olunmur".

Elxan Şahinoğlu onu da vurğuladı ki, hakimiyyət partiyalaşmanın inkişafına dəstək olmalıdır:

"Azərbaycan hakimiyyəti ola bilsin düşünürəm ki, partiyalaşmanın inkişafına imkan vermək olmaz, gələcəkdə müəyyən problemlər yaşana bilər, 90-cı illərin anarxiyası, xaosu yenidən təkrarlanır və sairə. Amma əksinə, dünyada olduğu kimi sağ, sol partiyalara imkan yaradılmalıdır ki, bu və ya digər şəkildə cəmiyyətin həyatında iştirak edə bilsinlər. Əks halda, onların özləri də radikallaşıp və həmin boşluğu başqa radikal elementlər doldura bilər. Hansı ki, biz bunun acı nəticələrini bir çox ölkələrin təcrübəsində gördük".

□ **Xəlida GƏRAY**

NİDA-çı gənclər aclıq aksiyasına başladılar - rəsmi qurumdan reaksiya

Mehman Sadıqov: "Həmin üç məhbusun aksiyası üçün ciddi səbəb varsa..."

NİDA Vətəndaş Hərəkatının 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkən fəalları Bayram Məmmədov, İlkin Rüstəmzadə və Elgiz Qəhrəmanlı oktyabrın 11-dən aclıq aksiyasına başlayıblar. Bu barədə 11 oktyabrda Bayram Məmmədovla görüşən vəkil Əsabəli Mustafayev məlumat verib.

Vəkilin sözlərinə görə, aclıq aksiyasına başlanılmasına səbəb B.Məmmədova qarşı olan qərəzli münasibətdir.

Ə.Mustafayev bildirib ki, 9 oktyabrda bu 3 fəalın saxlandığı 13 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinə rəsmi orqanlardan adamlar gəlib. Özlərini təqdim etməyən bu adamlar Bayram Məmmədovla görüşüblər.

Vəkil bildirib ki, görüşü tərk edən Bayram Məmmədov

növbəti gün cərimə kamerasına ("karsa") salınıb.

Onun sözlərinə görə, B.Məmmədovun başını qırıxıblar. O, növbəti 5 günü "kars"da qalmalı olacaq: "Cərimə kamerasına salanda Bayram Məmmədovun başını qırıxıblar. 5 gün orada qalmalıdır. İndi ora soyuq və nəmli. Paltarları isə çox nazikdir. Dedim paltar gətirək. Dedi ki, qoyurlar. Onu da bildirdi ki,

"kars" hazırda oturduğumuz otaqdan dəfələrlə soyuqdur. Yemək də yemədiyini, veril-

mədiyini deyir. Hər üçü aclığa başlayırlar. Tələb edirlər ki, Bayram Məmmədova təzyiç-

lərə son verilsin. Ona zorakılıq olmasından şübhələnib ekspertiza keçirilməsini istəyirlər və Ədliyyə Nazirliyinin rəhbərliyinin də onlarla görüşməsinə tələb edirlər".

Bundan əlavə, vəkil bildirib ki, əməliyyatçı Bayramdan şikayət verib və ondan əməliyyatçıya qarşı kobud davrandığına dair izahat tələb edilir.

Ə.Mustafayev durumla bağlı Ombudsman Aparatına da müraciət edib. Oradan bildirib ki, yaxın günlərdə müəssisəyə baş çəkəcəklər. Qurumun son mövqeyini almağa cəhd etsək də mümkün olmadı.

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəisi, polkovnik Mehman Sadıqov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında aclıq aksiyasından məlumat-sız olduqlarını söylədi: "Bizim üçün siyasi məhbus yoxdur, məhbusları da kateqoriyalara bölmürük. Bütün məhbuslar bizim üçün eynidir. Həmin məhbusların da siyasi fəaliyyətləri orada gündəmdə deyil. Adını çəkdiyiniz məhbuslar aclıq edirlərsə, bunu mütləq əsaslandırılmalıdır. Qanunvericiliyə əsasən, bu və ya digər məhbus aclıq aksiyasına əl

atırsa, o, ilk növbədə, rəsmi şəkildə cəzaçəkmə müəssisəsinin rəhbərliyinə müraciət etməlidir. Orada aksiyanın səbəblərini göstərməlidir. Əgər doğrudan da ciddi bir səbəb varsa, bu halda həmin məhbus digər məhbus kütləsindən təcrid olunur və həkim nəzarətinə götürülür. Əks təqdirdə, burada ciddi səbəb yoxdursa, məhkum aclıq aksiyasını keçirmək istəyirsə, bu, artıq daxili intizam qaydalarının ciddi pozuntusu deməkdir. Bununla bağlı da qanunvericilikdə kifayət qədər tədbirlər var və bunlar da tətbiq olunur. Həmin üç məhbusun aksiyası üçün ciddi səbəb varsa qanunidir, əksi isə pozuntudur. Aidiyyəti strukturlar var ki, cəzanın icrasına nəzarət edirlər. Onlar Penitensiar Xidmətə və digər qurumlara şikayət edə bilərlər. Onların hər hansı bir problemləri varsa, bunun həlli istiqamətində dərhal işlər görülməlidir. Orada saxlanılan məhkumların hamısı üçün şərait eynidir. Hər hansı bir ayrı-seçkilik yoxdur. Onlar adi məhkumlardır. Daxili intizam qaydaları ilə cəzalarını çəkməlidirlər".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Kriptovalyuta 5 min dollar oldu - Azərbaycanda da varlıqlar ondan alır

2017-ci ilə 966 dollardan başlayan bitkoin 5,3 dəfə bahalaşdı

Bitkoinin qiyməti 5 000 dollar həddini ötərək tarixi rekord səviyyəyə yüksəlib. "Report" xəbər verir ki, hazırda bitkoin 5 145 dollara satılır. Qeyd edək ki, bitkoinin qiyməti 2017-ci ilə 966 dollardan başlayıb. Hazırda bitkoin ilin əvvəli ilə müqayisədə 5,3 dəfə bahalaşdı.

"Report"-un analitik qrupu bildirir ki, son zamanlar Çin, Avropa İttifaqı və Rusiya kimi ölkələr bitkoinin alqı-satqısı və emissiyasının məhdudlaşdırılması ilə bağlı açıqlamalar yaymasına baxmayaraq, bu kriptovalyutaya tələbat artmaqda davam edir. Bir qədər əvvəl isə Beynəlxalq Valyuta Fondu (İMF) bitkoinlərin legitimliyini tanıyıb.

Bildirək ki, 25 aprel 2010-cu ildə ilk rəsmi bitkoin satışı həyata keçirilib - 1 000 bitkoin 0,3 sentə dəyişdirilib. Yalnız 2011-ci ilin fevral ayında bitkoin dollarla paritetə çatıb və artıq 2011-ci il iyunun 9-da məzənnə 29,57 dollar/bitkoinə yüksəlib. Daha sonra 2 dollara qədər enə də, 2013-cü ilin aprelində 266 dollara yüksələn bitkoin sonra yenidən 50 dollara qədər ucuzlaşdı. Həmin ilin noyabrında isə bitkoin 1 000 dollara qədər bahalaşdı və 2015-ci il yanvarında yenidən 200 dollara enib.

Bəs kriptovalyuta zamanla dünya iqtisadi sistemində dolları tamamilə əvəz etməsi mümkündürmü? Və dollar başda olmaqla, digər aparıcı valyutaları dünya pulu olmaq imkanlarını itərsə, bu ABŞ və dünyanın digər aparıcı ölkələrinin iqtisadiyyatına necə təsir edə bilər? Eyni zamanda kriptovalyutaların geniş yayılması kasıb ölkələrdə iqtisadi inkişafa təkan verə bilərmi, yoxsa dünyada kasıblaşma indeksi elektron ödəniş sisteminin fəaliyyətindən daha da arta bilər?

Mövzu ilə bağlı pia.az-a danışan iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri kriptovalyutaların dolları sıradan çıxara bilməyəcəyini deyib:

"Əslində kriptovalyutalarla bağlı iqtisadiyyatla məşğul olan şəxslərlə yanaşı, siyasətlərin də müxtəlif fikirləri var. Hətta Rusiya prezidenti Putin də kriptovalyutalara çox da güvən olmadığını bəyan etdi. Bu isə birjələrdə kriptovalyutaların qiymətinin düşməsinə səbəb oldu. Acığı, kriptovalyuta kimi valyutanın dünya miqyasında böyük bir primada yaratması ehtimalı çox yüksəkdir. Çünki əlavə dəyər yaratmadan və heç bir nəzərə mexanizmləri yaradılmadan fəaliyyət göstərməsi ilə gələcəkdə çox ciddi problemlər yaşana bilər. Ona görə ki, digər valyutaları Mərkəzi Banklar nəzarətdə saxlaya bilər, amma kriptovalyutaları nəzarətdə saxlamaq mümkün deyil. Əslində global bir piramidanın yaranması ehtimalı da var. Birdən-birə kriptovalyutaların məzənnəsinin tez-tez dəyişməsi, bu il ərzində 10 dəfəyə yaxın bahalaşması onu göstərir ki, proseslər qeyri-səğlam şəkildə gedir. Çünki iqtisadi əsaslara hesablanmış proseslər olsaydı, məzənnədə anidən kəskin bahalaşma və dəyişmələr olmazdı. Bu baxımdan, hansısa siyasi bəyanatlar verilən kimi məzənnə aşağı düşür. Mən şəxsən kriptovalyutaların gələcəyinə spesifik yanaşmıram. Düşünürəm ki, kriptovalyuta dünya valyutalarında ciddi bir qayda yarada bilər. Hər halda, müəyyən şirkətlər və ölkələr indiki şəraitdən istifadə edərək pul qazanmaq istəyəcəklər. Lakin onlar bu işdə diqqətli olmalıdırlar və xəbər axınına ciddi izləməlidirlər. Çünki çıxan hansısa neqativ və ya pozitiv xəbər tez bir zamanda kriptovalyutaların məzənnəsinə təsir göstərir".

Natiq Cəfəri deyib ki, kriptovalyutaların gələcəkdə dolları əvəz edə bilməsi sifra yaxındır: "Çünki dünya ticarətinin 70%-dən çoxu dollarla aparılır və müqavilələrin hazırlanması şərti belə dollar üzərindən hesablanır. Bu baxımdan, ən azı yaxın 10 illiklərdə dolların öz imkanlarını itirəcəyini düşünürəm. Biz nə zamansa tamamilə elektron bir dünya görəcəyik, kağız pul dövrüyyəsini ancaq elektron valyuta əvəz edəcəksə, bəzi ölkələrdəki kimi elektron cüzdanlar təbii olunaçaqsə, bəlkə o zaman dollara qarşı rəqib hansısa elektron valyuta olar. Hələlik dünya ticarətində dollar hegemonluğunu qoruyub saxlayır".

Bəzi mənbələr Azərbaycanda da xüsusilə varlı təbəqə kriptovalyutaya ciddi maraq göstərir.

Azərbaycanda xaricə siyasi mühacirətə gedənlər hər zaman əsas müzakirə mövzularından biridir. Son zamanlar ölkəni tərk edənlərin sayının artdığı nəzərə çarpır. Əgər indiyə qədər ölkəni tərk edənlər daha çox siyasi mənsubiyyətləri olan şəxslər idisə, indi fərqli mənzərədir. Heç bir siyasi partiyanın üzvü olmayan vətəndaşlar da xaricə üz tuturlar, hətta maddi imkanları kifayət qədər yüksək olan şəxslərin də ölkəni tərk etdikləri barədə xəbərlər var.

Xüsusilə ölkə müxalifətinin keçirdiyi etiraz aksiyalarından sonra daha çox mühacir eşqinə düşənlər olur. Xaricdə oturmağa ən çox kömək olan amillərdən birinin də müxalifətin aksiyalarında iştirak edib, şəkillər çəkdirmək, hətta polislərlə mübahisə edib fotolara düşmək olduğunu bilənlər mitinqlərə can atırlar. Bəzi hallarda bu şəxslər demokratik düşürgədən aksiyaya keçirməyi belə tələb edirlər. Sanki ölkəni tərk etmək üçün zaman itirirlər...

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev mövcud situasiyadan istifadə edənlərin olduğunu desə də, belə şəxslərə siyasi qurumların imkan yaratdığını düşünür: "Bir insan mitinqə gəlib şəkil çəkdirməklə xaricə gedə bilməz. Ora gedənləri kamplarda yerləşdirəndə hansı təşkilatla üzv olmaları barədə arayırlar və ya onların biletləri istənilir. İndiyə qədər dəfələrlə mətbuatda göstərilib ki, konkret hansı partiya sədrləri nə qədər pulun müqabilində saxta üzvlük vəsiqələri düzəldir, saxta arayışlar verirlər. Guya siyasi təqiblərdən qaçırlar. Ölkədən kənara gedib işləyib, biznes qurub ailələrini dolandırmaq istəyənlər də var. Məsələn, Rusiyada 2 milyondan artıq belə insan var. Amma məlum partiya sədrləri var ki, hansı işlərlə məşğul olduqları göz önündədir. Mitinqlər də məqsədli şəkildə keçirilir. Orada bir müddət iştirak edib, sonradan ölkəni tərk edib, xaricdə ölkəmiz əleyhinə fəaliyyət göstərənlər var. Onlar milli maraqlarını, dövlətini yaxşı bir həyata dəyişməkdə maraqlıdırlar. Azərbaycan mübarizə aparın bir ölkədir. Aprel döyüşləri vaxtı kəndərdən çoxsaylı insanlarımız, hətta təhsillərini yarımçıq qoyub döyüşmək üçün gələnlər oldu. Ölkənin imicinə xaricdən zərbə vuranlar qədər onların gedişinə şərait yarananlar günahkardır. O şəraiti də partiya sədrləri saxta arayışlar verməklə yaradırlar. Bunu ar-

Müxalifətin mitinqlərindən

xaricə viza alanlar - təfərrüat

Ölkə müxalifətinin keçirdiyi etiraz aksiyalarından sonra daha çox mühacir eşqinə düşənlər olur, çünki...

tiq sistem halına salıblar. Onları ifşa etmək mümkündürsə, buna laqeyd yanaşmaq doğru deyil. Belə olanda digərlərinin əl-ayaqları açılır. Hesab edirəm ki, Baş Prokurorluq da daxil olmaqla, hüquq-mühafizə orqanları bu məsələlərdə yarımçıq iş görməli deyillər. Belə şəxslər cəzalandırılmalıdır. Hətta xaricə gedib, özlərini erməni kimi təqdim etməkdən çəkinməyənlər də var. Belə faktlar da var. "Hansısa bir ölkə bizi qınayar" kimi məsələ ortaya qoymaq lazım deyil. Prinsipial mövqə nümayiş etdirmək lazımdır. Ölkənin maraqlarından üstünü yoxdur. Hüquq-mühafizə orqanlarının bundan sonra bu məsələlərin üstündə ciddi şəkildə durmağının tərəfdarıyam".

AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı son zamanlarda mühacir axınının gücləndiyini qeyd etdi: "Bu axın əsasən Avropa ölkələri, Amerika, Kanada və bu kimi inkişaf etmiş digər istiqamətdə daha güclüdür. Bunun da təbii ki, obyektiv səbəbləri çoxdur. Belə ki, Azərbaycanın sosial iqtisadi vəziyyətinin ağırlaşması, hüquq pozuntularının artması, biznes mühitinin, ümumiyyətlə, olmaması, gənclərin burada öz gələcəklərinə inanmaması kimi səbəblər başlıca. Yəni Azərbaycan iqtidarının siyasəti ölkədən mühacir axınının güclənməsinə stimül verir. Bu tendensiya bir dövlət olaraq bizim üçün çox həssas və təhlükəli məsələdir. Adətən mühacirətə üz tutanların böyük əksəriyyəti oxumuş, belli bir dünyagörüşünə sahib, zi-

yalı insanlar olur. Hələ üstəlik, bunların da böyük əksəriyyətini gənclər və gənc ailələr təşkil edir. Demək ki, burada söhbət tək beyin axınından yox, həm də genefondu muzun məhvəyə gətirib çıxara biləcək bir prosesdən gedir. Odur ki, hakimiyyət bu prosesin qarşısını almaq üçün sürətli və qətiyyətli addımlar dedikdə mən qətiyyətli inzibati və repressiv addımları nəzərdə tutmuram. Burada nəzərdə tutduğum mühacirətə səbəb yaradan halların aradan qaldırılması və ölkədə vəziyyətin demokratikləşdirilərək yaxşılaşdırılmasıdır. Bu hallar aradan qaldırılmadan bu axının qarşısını almaq mümkün olmayacaq. O da təbii ki, belə bir vəziyyətdə ölkədən qaçaraq həyatını daha yaxşı şərtlər altında sürdürməyi qarşısına məqsəd qoymuş insanlar müxtəlif yollar axtaracaqlar. Bu yollar arasında təbii ki, qeyri-leqal yollar da olacaq. Bu vəziyyətdən istifadə edərək öz maddi durumlarını yaxşılaşdırmağa çalışan siyasi qüvvələrin də varlığı artıq heç kimə sirr deyil. Hətta müşahidələrim onu deməyə əsas verir ki, bu işi artıq şəbəkələşdirilmiş şəkildə mütəşəkkil formada görənələr də var. Bu barədə dönmə-dönəm həm dövrü mətbəblər başlıca. Yəni Azərbaycan kələrdə məlumatlar yayılır, araşdırmalar aparılır. Mən deyə bilmərəm ki, kimse mitinqi və ya hər hansı etiraz aksiyasını məhz mühacirətə insan göndərmək üçün təşkil edir. Bu çox böyük və əsaslız bir iddia olardı. Ancaq o da sirr deyil ki, belə tədbirlər-

də iştirak edən bir çoxlarının niyyəti məhz mühacirətə getmək üçün lazımi faktlar toplamaq və foto-video çəkilişlər etməkdir. Təşkilatçıları isə belə halların qarşısını ala bilməməkdə ittiham etmək də ədalətli olmazdı. Çünki belə bir prosesin qarşısını almaq mümkün deyil və bunun üçün hansısa mexanizmlər mövcud deyildir. Ancaq burada diqqət yetirilməli məsələ dövlət qeydiyyatından keçmiş bu və ya digər təşkilatların, partiyaların bu işlərə bəlli ödəniş qarşılığında qatqıda bulunmasındadır. Artıq heç kəsə sirr deyil ki, mühacirətə saxta yolla gedən bir çoxları getdikləri dövlətlərin aidiyyəti qurumlarına rəsmi sənədlər təqdim edirlər. Adətən bu sənədlər saxta və pul qarşılığında əldə edilmiş sənədlər olur. Belə halların qarşısını almaq və insan taleləri ilə əlverişli edən istər siyasi, istər ictimai xadimlər cəzalandırılmalıdır. Onlar unutmamalıdırlar ki, hər bir saxta sənədi verməklə minlərlə fədakar mübariz mühacirətə öz tutmalarını qətiyyət qınamıram və onları nədəsə ittiham etmirəm. Bu, hakimiyyətin ayıbı və düzəltməli olduğu qanunsuzluqların nəticəsidir. Söhbət siyasi dəlləllərdən və onların xidmətlərindən istifadə edən fürsətçi, saxta mühacirlərdən gedir".

□ **Cavanşir ABBASLI**

İsveç prokurorluğu "Bombardier" şirkətinin əməkdaşı Yevgeni Pavlovun azərbaycanlı məmurlara rüşvət verilməsində günahını sübuta yetirə bilməyib. Beləliklə də, İsveçdə ən böyük korrupsiya işlərindən biri bağlanıb.

Stokholmda avqustun 29-da başlamış məhkəmə prosesində İsveç prokurorluğu sübuta yetirməyə çalışdı ki, Pavlov 340 milyon dollarlıq müqaviləni şirkəti üçün almaq məqsədilə Azərbaycandakı məmura rüşvət verib. Müstəntiqlər şirkətin elektron məktubları şəklində dəlillərə malik olduqlarını bildirdilər.

"Associated Press" xəbər verir ki, son nəticədə, məhkəmə Pavlovun günahını sübuta yetirə bilməyib və iş bağlanıb (Virtualaz.org).

Araşdırmaya səbəb "Bombardier"-in Bakı-Böyük Kəşik dəmir yolu xəttinin siqnal sisteminin modernləşdirilməsi ilə bağlı 2013-cü ildə imzalanmış müqaviləsi səbəb olub. Müqavilə imzalanarkən "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Nəqliyyat Nazirliyinin tərkibində idi və bu struktura o zaman Arif Əsgərov rəhbərlik edirdi. Nəqliyyat naziri postunu isə Ziya Məmmədov tuturdu.

Pavlovun və "Bombardier" şirkətinin bir neçə top-meneceri Azərbaycan məmurları ilə korrupsiya sövdələşməsində ittiham olunurdular. Lakin Pavlov elə əvvəldən bütün ittihamları rədd edirdi.

Araşdırmanı əvvəlcə İsveçin SVT telekanalı, TT agentliyi və "Radio Canada", habelə müxtəlif cinayətçilik və korrupsiya araşdırmaları üzrə jurnalistika Mərkəzi OCCRP birgə aparıb. Jurnalistlər aşkara çıxarıblar ki, "Bombardier" şirkəti ilə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən 46 siqnal avadanlığı birbaşa Azərbaycana göndərilir, ancaq pullar Lon-

Ziya Məmmədovu məhkəmədən rus milyarder qurtardı-şok təfərrüat

Strasburq Məhkəməsi "Bombardier" şirkətinin əməkdaşı Yevgeni Pavlovun azərbaycanlı məmurlara rüşvət verməsini niyə sübut edə bilmədi? Sabiq naziri qurtaran Yakuninin 1,9 milyardı var və...

donda qeydiyyatdan keçmiş, nə ofisi, nə ünvanı, nə telefon nömrəsi olmayan hansısa şirkətə köçürülür.

Sövdələşməyə əsasən, siqnalizasiya avadanlıqlarının təchizatı iki ayrı müqavilə əsasında həyata keçirilir. Birinci müqavilə üzrə "Bombardier" şirkəti tərəfindən "Ebilock-950" siqnalizasiya avadanlığı 126 milyon İsveç

kronuna Londonda qeydiyyatdan keçmiş həmin "Multiserv Overseas" şirkətinə satılır, həmin şirkət isə avadanlığı bu dəfə 5,5 dəfə baha qiymətə, yaxud o vaxtkı məzənnə ilə 695 milyon krona və ya 104 milyon dollara Azərbaycana satır.

İsveç prokurorluğu bildirdi ki, Azərbaycan məmurları "Bombardier" şirkəti ilə bağlanmış mü-

qavilədən bu fırladaq mexanizmi sayəsində "otkat" alıblar. İsveç hüquq-mühafizə orqanları diqqəti belə faktaya yönəldir ki, 2013-cü ildə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin elan etdiyi həmin tendərə "Bombardier" şirkətindən başqa bir neçə şirkət də qatılmışdı və onlar xeyli aşağı qiymət təklif etmişdilər. Lakin müqavilə "Bombardier"lə bağlanıb.

Müqaviləyə əsasən, Azərbaycan dəmir yollarının modernləşdirilməsində "Bombardier Transportation" şirkətinin Rusiyadakı törəmə şirkəti də bilavasitə iştirak edib. Həmin şirkətin 36 faizlik səhmlərinə Rusiya Dəmir Yolları nəzarət edir. Şirkət siqnalizasiya avadanlıqlarının yerində quraşdırılmasını həyata keçirib.

Siqnalizasiya avadanlıqlarını "Bombardier"dən alıb Azərbaycana satan "Multiserv Overseas" şirkəti Rusiya Dəmir Yollarının keçmiş rəhbəri Vladimir Yakuninin oğlu ilə orta qurulub. Hələ məhkəmədən əvvəl "The Globe and Mail" nəşri yazmışdı ki, korrupsiya sövdələşmələrində Rusiya prezidenti Vladimir Putinin yaxını kimi tanınmış Yakuninin də adı var. Bu korrupsiya qalmaqalında onun adı çox hallanırdı. Məhkəmənin son iclaslarının birində isə məlum olmuşdu ki, Yakunin Ziya Məmmədovun adı keçən korrupsiya sövdələşmələrində açar rol oynayıb. Belə ki, Yakuninin adı Pavlovun xidməti kitabçadan çıxmışdı. Xidməti kitabçada yazılanlardan belə aydın olurdu ki, Yakunin "Bombardier"-in Ba-

kı-Böyük Kəşik dəmir yolu xəttinin siqnal sisteminin modernləşdirilməsi ilə bağlı 2013-cü ildə imzalanmış müqavilədə mühüm rol oynayıb. 10 ilə yaxın Rusiya dəmir yolu sektoruna rəhbərlik etmiş Vladimir Yakuninin sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovla münasibətləri hər zaman isti olub. Keçmiş diplomat Yakunin 2015-ci ilin avqustunda istefaya göndəriləndə, hazırda Avropada yenə bizneslə məşğul olur. "Forbes"-in bu il açıqladığı rəqəmə görə, onun 1,9 milyard dollar sərvəti var. Əgər məhkəmədə ittihamlar sübuta yetirilsəydi, Yakuninin adı Kanadada sanksiyalar siyahısına salınacaqdı. Bu isə Yakunin üçün ciddi zərbə ola bilərdi. Şübhə yoxdur ki, işin bağlanması da Yakuninin və ətrafının ciddi rolu olub. Özünü xilas edən Yakunin həm də Ziya Məmmədovun adını "təmizləyib".

Xəbərlərə görə, Strasburq Məhkəməsinin qərarından dərhal sonra sabiq nazir Ucardan Bakıya qaçıb. Bu məhkəmə işi sabiq naziri çox sıxdı və bundan sonra onun hansı addımlar atacağı maraqlıdır. □ "YM"

Azərbaycana İŞİD təhlükəsi: terrorçu qruplaşmanın hədəfi nədir?

İlham İsmayıl: "İŞİD-in bütün müsəlman ölkələrinə təlimatları eynilə Fərid Sadıqovun söylədikləri kimidir"

İŞİD terror qruplaşması artıq demək olar ki, Yaxın Şərqdən sıxışdırılıb çıxarılır. Məlumatlara görə, qruplaşmaya qoşulmaq istəyən yeni üzvlərin sayının azalması ilə bərabər İraq və Suriyada döyüşən digər İŞİD-çilər də başqa ərazilərə qaçmağa başlayıblar. Ekspertlər bildirlər ki, bu, İŞİD təhlükəsinin yeni məcrada inkişafı deməkdir.

Ötən həftə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində terrorçuluq və digər cinayətlərdə ittiham olunan Fərid Sadıqovun cinayət işi üzrə yekunlaşan məhkəmədə söylənilənlər Azərbaycanın da İŞİD təhlükəsi altında olduğunu deməyə əsas verir.

İstintaq sənədlərində göstərilir ki, İŞİD-in Azərbaycan uzantıları, burada böyük, mərhələli terror planları qurublar. Onların hədəfində ali məktəblər, lombardlar, mağazalar, hüquq-mühafizə orqanlarının, nazirliklərin inzibati binaları eləcə də strateji əhəmiyyətli digər obyektlər olub.

Onu da xatırladaq ki, 30 aprel 2009-cu ildə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında terror baş vermişdi. Hadisə nəticəsində 1 nəfər terrorçu universitetin binasına daxil olaraq, 8 nəfəri öldürmüşdü. Nəzərə alaq ki, indi də öl-

kədəki əksər universitetlərin mühafizə qrupu yoxdur. Belə olan təqdirdə şübhəsiz ki, İŞİD-çilərin planlı hücumu baş verərdi, universitetlərdə xeyli sayda insan terrorun qurbanı olacaqdı...

"Yeni Müsavat"a danışan təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl bildirib ki, əslində İŞİD-in Azərbaycandakı hədəfində yenilik yoxdur:

"İslam ölkələrində İŞİD hər zaman özünü göstərmək istəyib. Onların ideologiyaları budur ki, şəriət dövləti qursunlar və yalnız öz sələfi ideyalarını həyata keçirsinlər. Yəni Azərbaycan İŞİD üçün bir nömrəli hədəf deyil. Sadəcə olaraq, onlar bütün müsəlman ölkələrini qeyd etdiyim mənada hədəf götürürlər. Avropanı isə islamlaşdırma bilməsələr də oradan qısa almaq niyyətləri var. Avropanın siyasətinə də təzyiq

etmək istəyirlər. Fərid Sadıqovun danışıqına gəlincə, burada yeni heç nə yoxdur. Çünki İŞİD-in bütün təlimatları bu istiqamətdədir. Onlar hər bir ölkədəki tərəfdarlarına təlimat verən zaman söyləyirlər ki, özünü hansısa formada göstərməlisiniz. Hətta Las-Veqasda baş verən gülləbaranın İŞİD-ə aidiyyəti olmasa da, öz üzərlərinə çəkdilər. Məqsəd də varlıqlarını sərgiləməkdir. Fərid də məhkəmədə bildirib ki, insan-

ların kütləvi toplaşdığı yerlərdə terror törətmək istəyiblər. Hətta buna imkan yoxdursa, təlimatlarından biri də budur ki, əlinə bıçaq al, iki-üç nəfəri yarala. Neçə ki, Fransadakı son terror hadisəsində məhz bu cür etdilər. Avtomobillə kütlənin üzərinə getmək də ona görə dəbədə düşdü ki, silah keçirmək, partlayıcı maddə hazırlamaq çətin məsələdir. Situasiya elə yaranıb ki, əməliyyat aparılan zaman Fəridin yoldaşları ölüb.

Hesab edirəm ki, sağ qalan Fərid Sadıqov informasiyanın tam mərkəzində deyil. Söylədikləri, onun, sadəcə olaraq, kənardan-kənara eşitdikləridir. Digərləri ölməseydi, daha geniş şəbəkəyə çıxmaq mümkün olardı. Ancaq əməliyyat şəraitinə uyğun olaraq təhlükəsizlik orqanları müqavimət göstərən terrorçuları öldürməyə məcbur qalıblar".

Fərid Sadıqovun sözlərindən aydın olub ki, zərərsizləşdirilən terrorçular öz çirkin niyyətlərini həyata keçirdikdən sonra Qusar meşələrinə çəkiləcəkdilər. Məlumdur ki, bir neçə il öncə terrorçu sadvalçılarının da sığınacağı məhz Qusar meşələri olub. Ekspert İ. İsmayıl söyləyib ki, bu məsələnin kökü qədimə bağlıdır:

"Uzun müddət Çeçenistanda milli azadlıq hərəkatı uğrunda mübarizə aparırlar Şimali Qafqazda meşələrdə olublar. Bu, onların taktikalarından biridir ki, ən çətin dövrlərdə meşələrdə gizlənmək, izi azdırmaq üçün sərfəlidir. Ona görə də bu kimi təlimatların da kökü ora bağlıdır. Bəhs etdiyimiz məsələdə isə "Sadval" izi yoxdur. "Sadval" Rusiya idarə edirdi, indi də şimal qonşumuzun bizə təbiiq edib bələyici təzyiqlə kifayət qədərdir. Ancaq bir məsələ də var ki, Rusiyanın hazırda Azərbaycan hakimiyyəti ilə münasibətləri kifayət qədər yüksək səviyyədedir. Belə olarsa təzyiqlə kimə etsin? Yeri gələndə dövlətə təzyiqlə kimə etsin? Üçün tamamilə başqa rıçaqlardan istifadə edə bilərlər".

DTX sədri Mədət Quliyevin açıqlamalarından aydın olur ki, Azərbaycandan 900 vətəndaş İŞİD terror təşkilatına qoşulub.

Onlardan 85 nəfəri hazırda həbsdədir, 195 nəfər isə vətəndaşlıqdan çıxarılıb. İlham İsmayıl bildirib ki, azadlıqda olanların Azərbaycana qayıtması çox böyük problemdir:

"Bizim Suriya və İraqa birbaşa sərhədimiz yoxdur. Onlar mütləq tranzit ölkədən istifadə etməlidirlər. Ya Türkiyədən, ya İrandan qaçaqyolçuluqla keçə bilərlər. Məsələ 3 il öncəki kimi deyil. Artıq sərhədi keçən hər bir şəxs nəzarətdədir və mütləq dövlətlər arasında informasiya mübadiləsi olur. Ola bilər ki, Azərbaycana ərləri ölənlər İŞİD-çilərin qadınları qayıtsınlar. Terrorçuların özləri isə tamamilə mümkündür ki, gizli yollarla Rusiya vasitəsilə ölkəyə keçmək istəsinlər. Təbii ki, bu zaman da Rusiya Azərbaycana məlumat verəcək. Ona görə də qeyd edə bilərik ki, terrorçular üçün çətin daralıb. Çox güman ki, Rəzaq məsələsi həll olanda sərhədi keçmə halları çoxalacaq. Azərbaycanda İŞİD-ə qarşı əməliyyat şəraiti nəzarətdədir. Ancaq bir müddət sonra İŞİD üzvlərinin səpələnməsi prosesi başlayacaq. Həmin zaman da çox güman ki, onlar ərəb ölkələrinin daxilində yayılacaq. Çünki bura gəlməyin təhlükəsini bilərlər. Tək-tək Azərbaycana gəlmək istəsələr də onlar zərərsizləşdiriləcəklər. Çünki hesab edirik ki, bizim xüsusi xidmət orqanları bu məsələni kifayət qədər nəzarətdə saxlaya bilər. Onun nəticəsidir ki, Fərid və dostlarının planları baş tutmadı. Əsas da budur".

□ ƏNİ RAİS

"Yeni Məsavat" qəzetinin yazarı Sevinc Telmanqızının "Trampın və Sevincin Amerikası" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib. "Yeni Məsavat"ın redaksiyasında, səmimi bir dost məclisi formatında baş tutan təqdimat mərasimində millət vəkili, ölkənin media ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələri, redaktorlar, ABŞ səfirliyinin nümayəndəsi, o cümlədən tanınmış siyasətçilər, jurnalistlər iştirak ediblər.

Təqdimatda müəllifin "Xatirələrin işgəncəyə döndüyü yer" adlı Avropa səfərindən bəhs edən digər kitabı da qonaqlara təqdim edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə "Yeni Məsavat" Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu açaraq, kitab haqqında məlumat verib, onun ərsəyə gəlməsində əməyi olanlara təşəkkürünü bildirib: "Bu gün bizim üçün əlamətdar bir gündür, "Yeni Məsavat" qəzetinin əməkdaşının kitabı dərc olunub. Kitab əməkdaşımızın Amerika səfərinə həsr olunmuş yazıları əsasında hazırlanıb. Yazılar öncədən qəzetdə və musavat.com saytında dərc olunub və çox güman ki, qonaqlarımız onları oxuyublar. Ancaq bu kitab tariximiz və bu günümüz üçün əhəmiyyətlidir. Bu kitab Trampın Amerikasının bir görüntüsünü yaradıb, eyni zamanda Azərbaycandan Amerikaya gədənlərin həyatını işıqlandırdı. Sevinc xanımın bir xasiyyəti var ki, hansı ölkəyə getsə, bütün daşları qaldırıb, altında nə olması ilə maraqlanır. Daşlar işə üzəndə kimi görünür, bəzən bir daşın altında bir dünya olur. Sevinc xanım Amerikada bütün daşların altını qaldırıb, Amerika səfərindən hazırlanmış filmdə də bunu görürsünüz. Çox maraqlıdır ki, Azərbaycan jurnalisti hamıya tanış olan, amma hamı üçün mücərrəd olan Amerikaya gedib və orada gördüklərini qələmə alıb, Azərbaycan oxucusuna təqdim edib. Sevinc xanımı ürəkdən təbrik edirəm, həm özünün adına, həm də "Yeni Məsavat" qəzetinin adına bir nailiyyət ortaya qoydu. Eyni zamanda mən Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasına da təşəkkür edirəm ki, kitabın işiq üzünü görməsi üçün bizə maliyyə dəstəyi verdi. Xeyli təşkilatlar və mühacirlərimiz də bu layihədə bizim yanımızda oldular və "Yeni Məsavat" qəzeti çox cüzi maliyyə ilə bu layihənin öhdəsindən gəldi. Həm Xarici İşlər Nazirliyi, həm Diaspor Komitəsi, həm də Amerikada olan güneyli azərbaycanlılar bu layihənin ərsəyə gəlməsində böyük əmək sərf etdilər".

Rauf Arifoğlu müəllifin Avropa səfərindən bəhs edən "Xatirələrin işgəncəyə döndüyü yer" kitabı haqqında da məlumat verdi: "Bu kitab bizim Avropa mühacirlərimizlə bağlı yazılıb. Bu kitab keçmiş MTN naziri Eldar Mahmudovun "xidməti" sayəsində təxminən iki il həbsdə qaldı. Nəhayət, biz bu kitaba qovuşa bildik. Bu yazılar çox böyük skandal yaratmışdı. Muxalifət iddia edirdi ki, biz hakimiyyətin sifarişində mühacirlərlə bağlı muxalifətin bağlılıqlarını ifşa etmək üçün bu layihəyə getmişik. İqtidar isə Eldar Mahmudovun təmsalında bu kitabı iki il həbs elədi. Bu tədbirə qatıldığınız, yanımızda olduğunuz üçün hər birinizə təşəkkür edirəm".

Təqdimatda kitabların müəllifi Sevinc Telmanqızı da çıxış edərək, qonaqlara təşəkkürünü bildirdi: "Biz bu layihəyə başlayanda, sadəcə olaraq, Trampın 7

"Trampın və Sevincin

Amerikası" oxuculara təqdim edildi

Sevinc Telmanqızı Trampın 7 müsəlman ölkəsinin vətəndaşlarına qoyduğu viza qadağasını araşdırmaq üçün bir səfərə çıxdı və...

müsəlman ölkəsinin vətəndaşlarına qoyduğu viza qadağasını araşdırmaq üçün bir səfərə çıxdı. Bəxtimizdən viza müraciətimizə qısa zamanda müsbət cavab verildi və bizim üçün Amerika macerası başlamış oldu. Oradakı azərbaycanlılar bizə öz dəstəyini göstərdi, kimisi öz evini bizə açdı, kimisi bizi şəhərlərlə, orada yaşayan azərbaycanlılarla tanış etdi. Nəticədə biz çox az məsrəflə gözəl bir səfəri başa vurmuş olduq. Qəzetdə və saytda dərc olunan yazıların kitab şəklində çapının zərurətinə gəlincə, biz bunu Azərbaycanın 2000-ci illərin sonundakı mühacir köçünün səbəbini və əsas mənzərəsini ortaya qoyan kitab kimi nəzərdə tutmuşuq. Müəllif olaraq, mən burada əlahiddə bir şey kəşf etməmişəm. İnsanlar özləri danışsınlar. Burada mühacir obrazları var, öz yaşadıqlarını anladılar, kimisi məmnundur, kimisi peşmandır. Hər birinin ayrıca hekayəsi var və bu hekayələr bir kitabda toplanıb. Mən ümid edirəm ki, illərdən sonra hansısa araşdırmaçı 2000-ci il

lərdə Azərbaycandan mühacir köçünün səbəblərini araşdırmaq istəyəndə bu ədəbiyyatların hər ikisi ona yardımçı olacaq. Bizə dəstək verdiyiniz üçün çox sağ olun".

Qonaqlardan ilk olaraq söz alan "525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid çıxış edərək, təbriklərini çatdırdı: "Bir mətbuat orqanının öz müxbirini həm Avropaya, həm də Amerikaya göndərməsi, oradan reportajların hazırlanması böyük bir hadisədir. Buna görə Rauf bəyi və Sevinc xanımı təbrik edirəm, dəstək olanlara təşəkkürümü bildirirəm. İndi jurnalist çoxdur, yeni medianın imkanları hamıya yazmaq imkanı verir, ancaq kiminsə yazısını oxumağa bəzən çətinlik çəkirsiniz. Ancaq elə jurnalistlər var ki, imzasını gören kimi yazını mütəlx oxuyursan. Onların birincilərindən biri Sevincdir. Sizi təbrik edirəm, uğurlar arzulayıram".

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn də təbrik nitqi ilə çıxış edərək, hər iki kitab haqqında fikirlərini bildirdi: "Bu

kitab Azərbaycan jurnalistikasının ən böyük uğurlarından biridir. Ancaq kitabın adı ilə bağlı bir fikrimi demək istəyirəm ki, hələ Trampın Amerikası yoxdur. Amerika son seçkilərdə onu göstərdi ki, Amerikanın Trampı da var. Mən bu cür yaşamanın tərəfdarıyam. Amerika haqqında danışarkən bu ölkəyə xeyli dərəcədə abstrakt bir azadlıq simvolu kimi yanaşılır. Mən bu fikirlə də razı deyiləm. Məndə Amerikaya sevgi yoxdur. Mənə elə gəlir ki, dünyada daha çox Amerikadan qorxurlar, çünki çox nəhəngdir, çox

başqadır: "Yeni mediada belə bir təhlükə də var ki, internetdə bəzən yazılar itir. O baxımdan, yazıların kitab halında çap olunması önəmli məsələdir. Sevinc, səni təbrik edirəm, sən arzuolunan bir imzasan. Rauf bəyi də təbrik edirəm ki, onun sənin kimi güclü və fədakar bir işçisi var. Xaricə köçən insanların əksəriyyəti çox güclü insanlardır, onlar orada da uğur qazanmağı bacarırlar. Amerika elə bir ölkədir ki, orada insanın öz ideyalarını reallaşdırması daha asandır".

Tədbirdə deputat Fazil Mustafa da çıxış edərək vurğuladı ki, bu iki kitabın ərsəyə gəlməsi çox dəyərli və məsuliyyətli bir işdir: "Bu, çox faydalı bir işdir. O baxımdan ki, Azərbaycan mühacirətinin vətəni ilə bağlı nə düşündüyü, mühacir probleminin açılışı oxuduğumuz kitabda öz əksini tapıb. Mühacirət məsələsi bizdə araşdır-

mısının sözlərində bu, var idi. Xaricdə gözəl quruluş, yaxşı həyat, hər şey var, ancaq nə işə çatmır. O çatışmayan vətəndir, bütün problemlərinə baxmayaraq... Gördüyüm maraqlı detallardan biri də o oldu ki, burada uğur qazananlar orada da uğur qazanmağı bacarırlar. Burada nəzərə çarpmayan insanlar, orada da məişət həyatından kənara çıxıb bilməyiblər. Onların müsahibələri mənə bir qədər depressiv təsir bağışladı. Bu kitabdakı önəmli mesajlardan biri də o idi ki, dünyanın heç bir yerində ideal cəmiyyət yoxdur, hər yerdə problemlər var. Ancaq o cəmiyyətlərdə insanlar problemlərin üstünə gedirlər, ondan qaçmırlar. Sevincə uğurlar arzulayıram".

Təqdimat mərasimində siyasi fəal, Harvard Universitetinin məzunu Bəxtiyar Hacıyev müəllifin Amerika reportajlarını çox bö-

yük maraqla izlədiyini bildirdi: "Amerika cəmiyyəti onsuz da cazibədar bir cəmiyyətdir, ancaq Sevinc xanımın üslubu o qədər axıcıdır ki, oxumaya meyilli olmayan adamlar belə, bu yazıları sona kimi oxuyacaqlar. Pənah bəy burada bildirdi ki, insanlar Amerikadan qorxur, oranı sevmirlər. Mən əminəm ki, hətta Tramp administrasiyasının dövründə belə, Pənah bəy Amerikaya getsə, görəcəkdir ki, oranı sevmək də olur".

"Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev də müəllifə uğurlar arzulayıb: "Dünya xalqlarının əksəriyyətində olduğu kimi, Azərbaycan xalqının da çox hissəsi vətənin hüduqlarından kənarda yaşayır. Maraqlıdır odur ki, kənarda yaşayanlar təkə sayca yox, bütün resurslarına görə yerdə qalanını üstələyir. İstər maddi resurslar, istər də intellektual resurslar olsun. Bəlkə də Pənah bəyin dediyi kimi, Trampın Amerikası hələ yoxdur, ancaq Sevincin Amerikası artıq var".

İlahiyyətçi Hacı İqar İbrahimoğlu da layihənin əhəmiyyətini çox yüksək qiymətləndirib: "Siz bu kitabınızla bu bilgi okeanından bir stəkan bilgi götürərək, bəlli bir formada cəmiyyətə təqdim etmişsiniz. Çünki insanların şəxsən həmin yerlərə getmək imkanı məhduddur. Bu, böyük bir uğurdur. Bir daha təbrik edirəm".

Təqdimat mərasimində həmçinin lent.az sayının baş redaktoru Rəşad Abbasoğlu, tanınmış jurnalist Jale Mütəllibova, bakupost.az sayının baş redaktoru Elçin Zəhroğlu, azxəbər.com sayının baş redaktoru Əfşələddin Ağalarov, Ümid Partiyasının sədr müavini Tamilla Qulami də çıxış edərək, müəllifi təbrik ediblər, belə bir kitabın çapdan çıxmasını Azərbaycan jurnalistikasının böyük uğuru kimi qiymətləndiriblər.

Qeyd edək ki, kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyələşdirdiyi "Amerika Birləşmiş Ştatlarında yeni nəsil Azərbaycan diasporu" layihəsi çərçivəsində Qadın Haqları və Gender Bərabərliyi İctimai Birliyi tərəfindən nəşr edilib.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
□ Fotolar: Məhəmməd TÜRKMƏN

Ukrayna prezidenti Pyotr Porosenko «Donbasın reintegrasiyası haqqında» qanunun qüvvəyə minməsindən sonra Donetsk və Luqansk vilayətlərinin rayonlarında yerli muxtariyyətin xüsusi statusunu uzatmağı təklif edib. Onun bununla bağlı Ali Radaya göndərdiyi qanun layihəsi qəbul olunub və Rusiya rəsmən işğalçı dövlət adlandırılıb.

Qanun layihəsində Donetsk və Luqansk vilayətlərində Kiyevin nəzarətində olmayan ərazilər üzərində Ukraynanın suverenliyinin təminatı üzrə dövlət siyasətinin xüsusiyyətləri yer alıb. Bundan başqa, qanun layihəsinə əsasən, hədəf Kiyevin dövlət siyasəti onun nəzarətində olmayan ərazilərin azad edilməsi və konstitusiyaya quruluşunun yenilənməsindən ibarətdir. Sənədin layihəsində deyilir ki, bu sahədə siyasət hamının qəbul etdiyi prinsiplərə, beynəlxalq hüquq normalarına və Ukraynanın milli qanunvericiliyinə əsaslanmalıdır. Sənəddə göstərilir ki, Donetsk və Luqansk vilayətlərində "müvəqqəti işğal" qeyri-qanunidir. Qeyd edilir ki, Rusiya Ukraynaya qarşı silahlı təcavüz həyata keçirir, Rusiya Donbasın işğal edilmiş ərazilərində onun silahlı qüvvələri və başqa hərbi birləşmələrlə işğal hakimiyyəti qurub.

Qeyd edək ki, bu tipli qanun layihəsi Rusiyaya qarşı Gürcüstanda da qəbul olunub. Gürcü parlamentini ölkənin Kreml tərəfindən 2008-ci ildə işğal edilən Cənubi Osetiya və Abxaziya ərazilərinə görə şimal qonşumuzu təcavüzkar ölkə kimi tanıyıb.

Ukraynada qəbul edilən son qanun layihəsi Azərbaycanda da bu məsələni gündəmə gətirib. Belə ki, ölkəmizin qanunverici orqanı indiyə qədər

Dağlıq Qarabağın işğalına görə Ermənistanı işğalçı dövlət tanıyan belə Ukrayna və Gürcüstan tipində qanun layihəsi qəbul etməyib. Belə sənədin əhəmiyyətinin nə qədər yüksək olmasına baxmayaraq, bu məsələdə sanki bir boşluq var. Bu da bir sıra suallara yol açır.

İqtidaryönlü deputat Zahid Oruc bildirdi ki, son 20 ildə Er-

mənistanın işğalçılıq siyasətini sübut edən Azərbaycan tərəfdən qəbul edilmiş onlarla akt göstərmək olar: "Xocalı faciəsi ilə bağlı müzakirələrdə, qəbul edilmiş aktlarda, ölkə başçısı tərəfindən imzalanmış soyqırım və digər sənədlərdə qeyd etdiyiniz silahlardan geniş şəkildə istifadə olunub. Azərbaycan əslində Ermənistanı rəsmən işğalçı dövlət kimi elan edib. Bununla yanaşı, dediyiniz məsələyə yanaş-

prosesləri bir qədər də uzadır: "Qanunun hazırlanıb qəbul edilməsi ölkəni işğal təhlükəsindən azad etmir. Belə prosesləri bir qədər də uzadır. Lakin digər tərəfdən, bu məsələlərlə bağlı mütləq qanunvericilik aktına ehtiyac var. Onu xüsusilə qeyd etməyi vacib sayıram ki, burada başlıca hədəf hərbi qüvvələrə, dövlətin siyasi strukturlarına konkret zaman çərçivəsində vəzifələr qoyması deyil. Bu hüquqi

İşğal haqqında qanun yenidən gündəmdə

Zahid Oruc: "Mütləq Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü barədə qanun layihəsinə ehtiyac var"

Gürcüstan prezidentindən Rusiyaya qarşı şok çağırış

Gürcüstan prezidenti Giorgi Marqvelaşvili beynəlxalq tərəfdaşları Rusiyaya qarşı ümumi strategiya hazırlamağa çağırıb. Belə bir bəyanatla dövlət başçısı Batumidə müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı keçirilən konfransda çıxış edib. O, beynəlxalq ictimaiyyəti Rusiyanın regionda, o cümlədən Gürcüstanda aqressiv və təxribatçı siyasətinə cavab və reaksiya verəcək ümumi strategiya hazırlamağa çağırıb: "Gəlin, Rusiyanın qonşularına qarşı siyasətinə aydın cavablar verəcək vahid strategiya yadaq. Dünyanın üstün maraqlar sferalarına bölünməsi yalnız Rusiyanın qonşuları üçün deyil, dünya miqyasında da təhlükə yaradır". (APA).

G. Marqvelaşvili həmçinin qeyd edib ki, Gürcüstanın Avropa və NATO-ya inteqrasiya prosesi davam edir: "Paralel olaraq biz demokratik prosesləri davam etdiririk. Gürcüstanın üzvlüyü problemlərə baxmayaraq, ölkəmiz məsuliyyəti beynəlxalq oyunçu olaraq dünyada sabitlik və təhlükəsizliyi təmin edən beynəlxalq missiyalarda fəal iştirak edir".

Helsinki Komissiyası Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı dinləmələr keçirəcək

ABŞ Helsinki Komissiyası oktyabrın 18-də Qarabağ müharibəsinin yenidən başlanmasının mümkünlüyü, bu məsələdə ABŞ və ATƏT-in rolu mövzusunda dinləmələr keçirəcək. Komissiyanın məlumatında deyilir ki, 2016-cı ildə münaqişə zonasında baş vermiş hərbi əməliyyatlar zamanı 200-ə yaxın adam ölüb.

Cəbhənin təmas xəttində daim atəşlərin pozulması halları baş verir. Tərəflərin hər biri daha miqyaslı münaqişəyə risk edir ki, buna Rusiya, Türkiyə və İran da cəlb edilə bilər. Dinləmələrdə Minsk Qrupunun iki keçmiş həmsədr, həmçinin münaqişə üzrə tanınmış müstəqil ekspert iştirak edəcək. Onlar hazırkı vəziyyəti, eləcə də davamlı sülhə nail olmaq perspektivlərini dəyərləndirəcəklər.

Minsk Qrupunun keçmiş həmsədrleri Keri Kavano (1999-2001-ci illər), Ceyms Uorlik (2013-2016-cı illər), Beynəlxalq Böhran Qrupunun proqram direktoru Maqdalena Qrono çıxış edəcəklər.

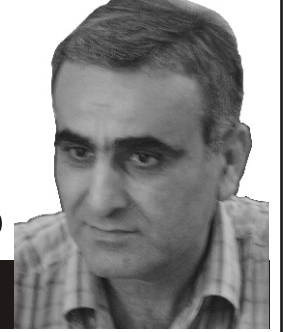
mada çox müxtəlif mövqələr var. Biz zamanında parlamentdə işğal olunmuş Azərbaycan əraziləri haqqında qanun layihəsi təklif etmişdik. Qeyd etdiyimiz məsələdə daha çox Gürcüstan nümunəsinə istinad etməyin tərəfində idik. Burada söhbət işğal faktına hüquqi qiymət verməkdən getmir, onsuz da bunlar keçmişdə kifayət qədər edilib. Hətta yaxşı xatırlayıram ki, ulu öndər Heydər Əliyevin parlamente rəhbərlik etdiyi qısa müddətdə qəbul edilmiş sənədlərdə Ermənistanın adı qeyd etdiyimiz kimi keçir. Eyni zamanda qondarma rejimə qanunsuz səfərlər, iqtisadi əlaqələr, maliyyə məsələləri, ora göstərilən xarici yardımlar və diplomatların səfərləri, tanınmayan subyektin xarici məkanda özünə yektin xarici məkanda özünə diplomatik korpus açması, başqa ölkələrin parlamentləri, hətta dövlətləri ilə münasibətlərin qurulması ilə bağlı edəcəklərimiz barədə hüquqi akt təklif etdik. Hörmətli həmkarımız Qüdrət Həsənzadəni bu şəxsən qanun layihəsi formasında hazırlayaraq parlamentin aparatına təqdim etmişdi. Baxış bir qədər fərqli oldu, çoxsaylı diskussiyalar getdi. Amma sonunda nəticə olmadı. Ukraynada Ali Radanın birinci oxunuşundan keçmiş sənəd hazırkı hərbi şəraitə hüquqi diaqnoz qoyur. Eyni zamanda bir sıra dövlət orqanları qarşısında konkret vəzifələri müəyyən edir".

Deputat hesab edir ki, Ukraynada qəbul edilən bu sənəd

müddəaları müxtəlif ölkələrin parlamentlərində qəbul etdirilmək, Avropada konfliktlər üzrə ixtisaslaşmış strukturlarda daha çox dəstək qazanmağa xidmət edən strategiyanın tərkib hissəsi kimi seçməkdir. Yeni Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünü özündə ehtiva edən sənəd mütləq olmalıdır. Bunu qeyd etdiyimiz müxtəlif bəyannamələrdən, aktlardan, digər normativ sənədlərdən çıxararaq qanun halına gətirməliyik. Bu da bizim xarici siyasətdə özünü geniş şəkildə təsbit etməlidir ki, Ermənistanın təcavüzkar dövlət kimi tanınması müxtəlif iktərəfli münasibətlərimizin ayrılmaz hissəsinə çevrilməlidir. Çox arzulayıram ki, müxtəlif dövlətlərlə imzalanan razılaşmalarda, müqavilələrdə o bəndlər yer alsın ki, həmin dövlətlərin iqtisadi qurumlarının, fiziki şəxslərinin Qarabağa getməsinə onlar qəbul etmirlər, bununla bağlı Azərbaycanla razılaşmaya gedirlər. Bunları qeyd etdiyiniz qanunun tərkib hissəsi kimi qəbul edə bilirik. Bu baxımdan, mütləq Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü barədə qanun layihəsinə ehtiyac var. Amma bütün bunlar müxtəlif qüvvələrin iddia edə biləcəyi, yaxud iddia etmədi. Ukraynada Ali Radanın birinci oxunuşundan keçmiş sənəd hazırkı hərbi şəraitə hüquqi diaqnoz qoyur. Eyni zamanda bir sıra dövlət orqanları qarşısında konkret vəzifələri müəyyən edir".

□ Cavanshir ABBASLI

Rusiyanın "kataloniyaları" özgəsinə quyu qazan...

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

SSRİ -nin ilk və son prezidenti Mixail Qorbaçovun bəşəriyyətə yeganə müsbət xidməti sovet imperiyasını dağıtmasına yardımçı olması oldu. Düzdür, bunu qəsdən etmədi, ancaq bütün hallarda o, vəsilə kimi tarixə düşdü. Ona Nobel sülh mükafatını da Qərb məhz "Şər imperiyası"nın çöküşündə oynadığı baş rola görə verdi.

Əfsus ki, bir "Şər imperiyası" süqut eləsə də, yerində qismən kiçik coğrafiyada da olsa, ondan heç də geri qalmayan təzəsi zühur elədi - "Rusiya Federasiyası" (RF) adında. Üstəlik, həmin bu "RF" BMT TŞ-də SSRİ-nin hüquqi varisi elan edildi. Veto hüququ da avtomatik SSRİ-dən Rusiyaya keçdi.

Keşke, bu yeni-köhnə "Şər imperiyası" da 90-cı illərdə, SSRİ-nin ardınca, "tikişlər" üzrə söküləydi, dünyanın ən böyük "xalqlar həbsxanası" həmişəlik tarixə gömüləydi. Əfsus ki, Qərb dünyası RF adlı yeni "Şər imperiyası"nın süqutuna özünü hazır bilmədi, sanki çekindi, qorxdı. Yəqin ki, həm də 2 mindən çox nüvə başlığının taleyinə görə. Ancaq indi bəlli olur ki, bu təlaş əbəs imiş. Əgər SSRİ kimi nüvə dövləti çökəndə nüvə başlıqlarına nəzarət itmədisə, Rusiya da çökdürülə bilərdi.

Hər nə isə Qərb buna getmədi. Əvəzində KQB-nin son mogikanı Putinin hakimiyyətə gəlişi ilə 2-ci "Şər imperiyası"nın dirçəlişi başladı. Putin Rusiyası region ölkələrini, dünyanı ilk növbədə məhz elə özündəki o nüvə başlıqları hesabına şantaj eləmək kursu götürdü (Bu şantaj Rusiyanın yeni Milli Təhlükəsizlik Doktrinasına da salınıb).

Gör, hədələr hansı yere çatıb, Kreml özünə indi nə qədər arxayındır ki, Rusiya özü federasiya ola-ola, tərkibində onlarla milli-muxtar qurum (Tatanstan, Çeçenistan, Başqırdıstan) mövcud ola-ola, "Yaxın xaric"ə açıq şəkildə separatizm ixrac edir, belə hərəkətləri dəstəkləyir. Çeçen xalqını müstəqillik istəyini qan gölündə boğduğu halda, Abxaziya və Cənubi Osetiyanın müstəqilliyini tanıyır, Kırım ilhaq edir. Hətta İspaniyada katalonları separatçılığa şirnikləndirir.

Halbuki "Rusiyanın özünün "kataloniyaları" var". Bunu isə artıq biz yox, srağağın Qorbaçov deyib. "Mən İspaniyanın Kataloniyası barədə danışmıyacağam. Ona görə ki, bizim özümüzün çoxlu "kataloniyalarımız var", - deyər Qorbaçov faktiki şəkildə Kremlin bir azca praqmatikliyə səsləyib.

Gerçəkdən də, Rusiyanın onlarla potensial "kataloniyası" olduğu halda digər dövlətlərdə separatizmi dəstəkləməsi ağılsızlıq deyilsə, nədir bəs? Bu "şüşəli ev"də oturub "taxta ev"dəkiləri daşla hədələmək qədər absurd və riskli görünür.

Amma nə edəsən ki, Kremlin hərəkətlərində tarix boyu məntiq tapmaq çətin olub. Çünki siyasəti müstəsna olaraq zora, silaha, istilaya əsaslanıb. Bu gün də onun başında duranların təfəkkürü, orta əsr rus çarlarının təfəkkürü tərzindən ciddi fərqlənir. O üzədən Rusiya hamı üçün təhlükə olaraq qalır.

Ancaq Rusiyadan qaynaqlanan ən böyük təhlükə şəxsiz ki, onunla həmsərhəd ölkələrə, o cümlədən Azərbaycana. Demək, nə qədər ki, bizim Rusiya ilə quru sərhədimiz itməyib, yeni aramızda üçüncü bir dövlət yaranmayıb, qisası, Rusiya çökməyib, bu təhlükə həmişə qalacaq və "Domokl qılıncı" tək başımız üstündə olacaq. Həm də o səbəbə ki, Rusiya dost-müttəfiqliyi bacarmayan, digər ölkələrə, xüsusən də balaca, həmsərhəd dövlətlərə imperiya gözü ilə baxan bir dövlətdir.

Təsədüfi deyil ki, artıq Rusiya rəsmiləri, Putinin köməkçisi Qlazev SSRİ-nin bərpası vacibliyini açıq dilə gətirməyə başlayıblar. Çünki SSRİ-nin yeganə varisi qismində özlərini görür, digər postsovet ölkələrini dövlət saymırlar - bunu etiraf etməsələr də. Gürcüstanın, Ukraynanın, Moldovanın, Azərbaycanın başına gətirilən məlum faciələrin əsas səbəbi, Dağlıq Qarabağ, Abxaziya, Osetiya, Dnestryanı bölgə problemlərinin indiyədək həll edilməməsinin, əksinə, Donbasda yeni konfliktlərin yaradılmasının və Kırımın ilhaq edilməsinin yeganə səbəbi bu - Kremlin Sovetlər Birliyinin dağılması ilə bu günədək barışmaması.

Baxın, Rusiya hətta "qan qardaşı" saydığı Ukraynanın başına nə oyunlar açdı və açır. Halbuki, 1995-ci ildə o, ABŞ, Böyük Britaniya və Fransa ilə birgə Ukraynanın nüvə başlıqlarından imtina etməsi qarşılığında onun suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarant duran 4 dövlətdən biri kimi Budapeşt sənədinə imza atmışdı. Amma asanlıqla öz imzasına tüpürdü.

Öz imzasına hörmət etməyən dövlət başqa dövlətə hörmət qoymaz - ələlxüsus da özündən kiçiklərə. Yenə nümunələrmə götürək?

Gilas səbətinin deşilməsi

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Qolf Federasiyasında dəyişiklik xəbərinin ardınca daha bir ekzotik idman qurumundan bəd xəbər gəlmişdir: Basketbol Federasiyasının (ABF) vitse-prezidenti Azər Qədirov pulsuzluqdan, yetimçilikdən (şikayətin məzmununu ümumi belə adlandırmaq olar) danışmışdır. Deyir federasiyanın problemləri Gənclər və İdman Nazirliyini narahat eləmir, yarışların pulunu ABF sədri, keçmiş özəlləşdirmə və dövlət əmlakı naziri Nadir Nəsibov öz cibindən verir, zallarımızı sökülər, məşq üçün yer yoxdur və sairə.

Lap belə əcəb eləyirlər. Sən bunun dərdinə-sərinə bax. Düzəlmişdi hər yarağımız, qalmışdı basketbol səbətimiz. Bunlar elə bilirlər səbət dalından top tökülür, neft pulu qabaqkı kimi gəlir. Əşşi, bizə çox önəmlidirmi basketbol oynayaq? Qoy basketbolu uzundraz amerikalılar, avropalılar oynasın. Bizim isə iqtisadi problemlər, qan azlığı, anemiya və sairə problemlər üzündən boyumuz orta hesabla 160 santimetrdir. Rəsmi hesabatda yazılıb. (DSK, 2014 hesabatı). Kasıbçılıq bu cür iri addımlarla getsə yaxın onilliklərdə Afrikanın balacaboy piqmey qəbiləsinə oxşayacağıq. Şişirtmə deyil. Piqmeylərin orta boyu 125-150 santimetrdir. Dünya basketbolunda idmançıların orta boyu 190-220 santimetr arasında dəyişirsə, basketbol səbəti 3 metr hündürlükdən asılırsa, bizim basketbol sevdamız gülməli deyilməyib? Ən yaxşısı başımızı aşağı salıb onun-bunun qarnının altına girib badalaq vurmağa davam edək. Ay sağ olasınız, düz anladınız, bizimki gülüş kimi şeylərdir. Bura pul buraxmağın bəlkə də hansısa mənası vardır.

Nadir müəllimi də dinc qoymalıyıq ki, dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi oyunlarından əldə elədiyi "beş-on manatı" rahat həzmi-rabədən keçirsin. Tam səmimi sözümdür, mən bu son söhbət zamanı bizdə basketbol federasiyasının, ümumiyyətlə, basketbol idmanının olduğunu öyrəndim. Heç xəbərim yox idi. Azər müəllimin açıqlamasından bir cümlə isə xeyli kefimi açdı. Sitat: "Bir zalıma da söküb yerindən yol çəkildilər". Bax buna deyərəm iş! Yol mədəniyyətdir. Bütün yollar Ramanaya aparır. Yolçu yolda gərəkdir. Özü də maraqlıdır ki, bu basketbol zalının yerində yolun çəkilməsi AYB üzvü şairlərimiz üçün gözəl qafiyə imkanları yaradır. Çünki "basketbol" və "bas get yol" əla səsleşir. Kim bilir, bəlkə də basketbol elə qədim türk sözüdür. Şərait yaratmaq lazımdır AMEA Filologiya və Tarix İnstitutunda bu temada dissertasiyalar yazılsın.

Bəs keçmiş basketbolçularımızı necə istifadə edək? Təklif edirəm onlar mollalığı öyrənsinlər. Bu işdə yaxşı pul var. Harda istəsən zal da tikirlər. Yanlış anlaşılmasın, uca şeyximizin Çexiyada apardığı quruculuq işlərini nəzərdə tutmuram. Zaten o işin başı növbəti dəfə bağlandı, "Titanik" bu aysberqi də cəhənnəmə vasilə elədi. Sadəcə, son günlər dövlət rəhbərliyinin sərəncamı ilə "Milli-mənəviyyət Fondu" adına oxşar bir adda fond yaradılmışdır. Orada müəyyən pul toplanacaq, dini-mənəvi bizneslə məşğul olmaq istəyənlərə qrantlar verilməkdir. QHT-lər, KİV-lər, alimlər, gənclər üçün beləncik səbətlər düzəldilmişdi, mollalar üçünsə təəccüblüdür ki, indiyə qədər yox imiş. İnşallah, gec olsun, güc olsun.

Mən özüm düşünürəm bu mənəviyyət fondundan müəyyən yardımlar almağa haqqım çatır. Gör neçə ildir millət üçün mənəvi işlər görürəm... Layihənin adını da düşünmüşəm: "Köşə yazısı oxuyan adamlar üçün ucuz təsbeh düzəldilməsi və bunun Qarabağ probleminə təsirinin beynəlxalq aləmdə inikasına bir baxışın prizmasının qaçqın uşaqları arasında təbliği". Azı 5 min düşür. Soyadım da mənəvi baxımdan uyğundur.

Rusiya Ermənistanına müasir silahların və hərbi avadanlıqların alınması üçün daha 100 milyon dollar dövlət ixrac krediti verəcək. Belə bir razılışmanın imzalanması məsələsi Ermənistan hökumətinin iclasının gündəliyinə salınıb.

Müqaviləyə əsasən, 100 milyonluq kredit işğalçı ölkəyə 20 il müddətinə verilməkdir. Bu müddətin 5 ilinin illik 3 faiz dərəcəsi ilə güzəştli olması nəzərdə tutulub. Kredit razılışmasına əsasən, Ermənistan Müdafiə Nazirliyi və Rusiyanın "Rosoboroneksport" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti arasında ayrı müqavilələr bağlanacaq, silahların və hərbi texnikanın çatdırılmasının müddətləri uyğunlaşdırılacaq.

Yada salaq ki, 2015-ci ilin fevralında da Rusiya ilə Ermənistan arasında silahların alınmasına dair 200 milyon dollarlıq kredit razılışması imzalanıb. Lakin Ermənistanın müdafiə naziri Vigen Sərkisyan bu günlərdə bəyan elədi ki, həmin kredit əsasında silah-sursatın alınması prosesi yalnız bu ilin sonuna kimi yekunlaşacaq. Söhbət reaktiv yaylım atəşli "Smerç", "İqla C" və bəzi digər sistemlərin alınmasından gedir.

Göründüyü kimi, satellit Ermənistan Rusiyadan əvvəlki kredit həcmində hərbi avadanlıqları alıb qurtarmış yeni və analoji müqavilə imzalanması nəzərdə tutulur - bu dəfə 100 milyon dollarlıq kredit həcmində. Nəzərə alsaq ki, Rusiya bu silahları forpost Ermənistanına daxili bazar qiymətinə, daha ucuz verir, o zaman yeni anlaşma ilə bağlı bir necə qənaətin altını çıxmaq lazımdır.

Birincisi, belə bir kredit anlaşması şübhəsiz ki, son vaxtlar erməni ictimai rəyində Rusiyaya qarşı artan narazılığı səngitmək, erməni ictimaiyyətini sakitləşdirmək məqsədi güdür. Narazılığın kökündə isə guya Moskvanın regionda öz yeganə mütəfiqini Azərbaycan və Türkiyədən lazımınca müdafiə eləməməsi, vaxtaşırı Bakı ilə silah sövdələşməsi içində olması ilə bağlıdır. Halbuki Rusiya Azərbaycana silah və döyüş sistemlərini Ermənistanından fərqli olaraq, daxili qiymətlərə yox, dünya bazarı qiymətinə satır. Yəni bundan öz büdcəsi üçün babat paralar qazanır.

İkincisi, belə qənaət hasil olur ki, həm Moskva, həm də və xüsusilə də təcavüzkar tərəf, hər halda, Azərbayca-

Ermənistan Rusiyadan silah dilənir - İrəvanın müharibə xofu

İşğalçı ölkənin Moskvadan daha 100 milyon dollar silah krediti istəməsinin pərdəarxası; Kreml təcavüzkarı özündən daha asılı duruma salmaqda davam edir; Rusiya Azərbaycanın artan hərbi qüdrətindən ehtiyatlanır?..

üstünlüyü də minimuma endirir.

Z.Həsənovun Belarus səfəri zamanı isə Belarusun "Polonez" uzaq mənzilli reaktiv yaylım atəş sistemində Azərbaycanın marağ göstərdiyi bəlli olub. Vurma məsafəsi 280 km olan bu sistemlər hətta "İsgəndər" taktiki raket sistemlərinə rəqib sayılır və yəqin ki, Bakı tezliklə onlara da sahib olacaq.

Azərbaycanın hərbi göstəricilərini daha da möhtəşəm edəcək bu kimi gəlişmələr söz yox ki, üçüncü ölkədən müasir döyüş sistemləri və silahları almağa maliyyə imkanları olmayan İrəvanın təlaşını, müharibə xofunu artırır. Ümid qalır yenə Rusiyaya. Rusiya isə aydındır ki, öz vassalını sakitləşdirməkdən ötrü nəse eləməlidir - hərçənd özünün maliyyə durumu ABŞ və Avropanın sanksiyaları üzündən, yumşaq desək, yaxşı deyil.

Bununla belə, Moskva Ermənistanı bu yolla özündən daha asılı duruma salmış olur. Rusiyanın öz satellitinə 100 milyon dollarlıq kredit silahı ilə bağlı üçüncü mühüm qənaət də elə budur. Yəni Kreml erməniyə silahı elə-belə də vermir, sırf öz maraqlarından çıxış edərək verir. Bu maraqlardan biri də Kremlin Qarabağda böyük müharibədə maraqlı olmasıdır.

□ Siyasət şöbəsi

nın son vaxtlar artan hərbi potensialından, ölkəmizin Ermənistan üzərində böyüyən hərbi üstünlüyündən, yeni balans fərqi artmasından narahatdır. İrəvanda və Moskvada təlaş var ki, bu balansın böyüməsi günün birində Bakını öz ərazilərini silah gücünə azad etməyə daha da təşviq edə bilər. Sülh prosesində davam edən durğunluq bu narahatlığı bir az da artırır ki, azaltmır.

Azərbaycan isə gerçəkdən də öz silahlı qüvvələrinin hərbi-döyüş hazırlıqlarını intensiv şəkildə davam etdirir. Söhbət təkə son vaxtlar qarşı Türkiyə ilə və ya ayrıca keçirilən və intensivləşən genişmiqyaslı hərbi təlimlərdən getmir. Bakı Türkiyə və digər dost-müttəfiq və strateji tərəfdaş ölkələrlə silah ticarətini, hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığı da genişləndirir. İki "isti" faktı xatırlatmaq yetər: müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun təcavüzkar başa çatan İsrail və Belarus səfərlərini nəzərdə tuturuq.

Xəbər verdiyimiz kimi, ilk dəfə reallaşan, çoxgünlük İsrail səfəri çərçivəsində Azərbaycanın hərbi naziri dünyanın ən müasir raketdən müdafiə sistemlərindən sayılan "Dəmir günbəz" sistemlərinin alınması barədə çox səmərəli müzakirələr aparılıb və yəqin ki, həmin sistemlərin ölkəmizə gətirilməsi zaman, gün məsələsidir (bəlkə də artıq gətirilib).

Məlumatlara görə, hətta ABŞ-ın belə marağ göstərdiyi və İsraildən almağa hazırlaşdığı "Dəmir günbəz" isə Cənubi Qafqazdan Avropa-ya ünvanlı bütün strateji neft-qaz kəmərlərinin də təhlükəsizliyini təmin edə bilər. Bu isə İrəvanın Azərbaycana qarşı ənənəvi təhdidini (kəmərləri raketlə vurmaq hədəsini) artıq kəsərsiz edir. Üstəlik, Rusiyanın Ermənistanı sakitləşdirmək üçün ona verdiyi "İsgəndər" taktiki raket sistemlərinin yaratdığı

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Azərbaycanda insan haqları, demokratiyanın durumu ilə bağlı tənqidi qətnamələr qəbul etməsi ölkə hakimiyyətinin sərt reaksiyası ilə üzleşib.

Qeyd edək ki, bu qətnamələrdən əvvəl də Azərbaycan rəsmiləri Avropa Şurasının rəhbərliyini anti-Azərbaycan mövqə tutmaqda ittiham edirdilər. Çünki Avropa Şurasının baş katibi Tornbörn Yaqland Azərbaycan hakimiyyətinin Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarını yerinə yetirilmədiyini və REAL hərəkatının lideri İlqar Məmmədovun həbsdən azad edilmədiyini bəyan edib və Azərbaycanı Avropa Şurasından çıxarmaqla hədələyib. Rəsmi Bakının isə arqumenti budur ki, İlqar Məmmədov konkret maddə ilə məhkum olunub. Rəsmi Bakının digər arqumenti isə bundan ibarətdir ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin minlərlə başqa qərarı var və çoxu yerinə yetirilmir, belə olan halda niyə məhz Azərbaycan cəzalandırılmalıdır?

Beləliklə, rəsmi Bakı ilə Strasburq arasında münasibətlər gərgindir. AŞ PA-nın oktyabrın 11-də ard-arda iki qətnamə qəbul etməsi isə vəziyyəti daha da gərginləşdirib. Hakimiyyət təmsilçiləri açıq şəkildə bəyan etmişdirlər ki, Azərbaycan ona qarşı qərəzli mövqə tutan bir qurumda qalmaq qəbul etməsinə baxa bilər.

Azərbaycanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov deyib ki, Azərbaycan əleyhinə qətnamə qəbul edən Avropa Şurası arasında uçurum yaratmaqdadır. Azərbaycan AŞ PA-dan çıxsa, bundan itirən Azərbaycan yox, həmin qurum olacaq.

Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov bildirib ki, qərəzli sənədlərin qəbul edilməsi, təzyiqlərin artması Azərbaycanı Avropa Şurası ilə münasibətlərini yenidən nəzərdən keçirməyə məcbur edir: "Bu gün demokratiya yolu ilə inkişaf edən, Avropa İttifaqı ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş imzalamağa hazırlaşan Azərbaycanın süni şəkildə sıxışdırılması bir daha göstərir ki, AŞ PA müəyyən məqsədlə dairələrin əlinə təzyiqlə vasitəsinə çevrilib və konkret sifariş yerinə yetirir. Əlbəttə, bu kimi əsassız sənədlər qəbul etməklə Azərbaycana təzyiqlə göstərmək mümkün deyil. Azərbaycan müstəqil, güclü dövlətdir, daxili və xarici siyasət prioritetləri var və bundan sonra da öz yolu ilə irəliləməkdə davam edəcək. Subyektiv mülahizələrə əsaslanan bu

Azərbaycan əleyhinə qəbul edilən iki qətnamə: qarşıdurma böyüyəcək, yoxsa...

Rəsmi Bakıdan sərt xəbərdarlıqlar; ekspertlərdən həyəcanlı proqnoz və çağırışlar

tipli qərəzli sənədlərin qəbul edilməsi, təzyiqlərin artması Azərbaycanı Avropa Şurası ilə münasibətlərini yenidən nəzərdən keçirməyə məcbur edir".

Azərbaycan prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi Novruz Məmmədov isə bəyan edib ki, AŞ PA Avropanın maraqlarına yox, hansısa şəxslərin və dairələrin maraqlarına xidmət etmək üçün çalışır: "AŞ PA-da oturanların bəziləri özlərini az qalsın inkvizisiya məhkəməsinin üzvləri kimi aparır və vəzifələrini cəza müəyyən etməkdə görürlər. Məgər AŞ PA-da belə siyasətin Avropanı hara gətirib çıxardığını görmürlər? Əgər AŞ PA hesab edirsə ki, onun əsas missiyası tərəfdarlarına cəza müəyyən etməkdir, özünün heç bir öhdəliyi yoxdur, onda bu qurum kimə və nəyə lazımdır?"

YAP-çı deputat Bəxtiyar Sadiqov isə bildirdi ki, AŞ PA-da Azərbaycanla bağlı qəbul edilən sənədlər də məhz ölkəmizin müstəqil siyasət aparmasını istəməyən qüvvələrin əməlidir. Bu cür sənədlərin qəbul edilməsinin digər səbəbi də həmin qüvvələrin Azərbaycana başqa üsulla təsir və təzyiqlə edib bilməməsidir: "Avropa Şurasına üzv olduğumuz dövrdə bu qurum bizə hansı problemlərimizin həllində kömək göstərib? Onlar ancaq Azərbaycandan tələb ediblər. Artıq tövsiyəsi də əmr formasına keçir. AŞ PA belə sənədlərlə heç nəyə nail ola bilməyəcək. Azərbaycan müstəqil dövlətdir, öz yolu ilə gedir. Bu cür qərəzli sənədlər qəbul edib ölkəmizə təzyiqlə göstərmək mümkün deyil".

Daha bir deputat Bəxtiyar Əliyev isə bildirib ki, Azərbaycan Avropa Şurasının möh-

kəmlənməsinə öz töhfəsini verdi, amma qurum Azərbaycanla bağlı heç bir müsbət iş görmədi. Əksinə, Azərbaycana qarşı təşkilat tərəfindən qarayaxma kampaniyası aparılır, ölkəmizə iftiralər atılır: "Təəssüflər olsun ki, bu, Avropa Şurasının rəhbərliyi səviyyəsində dəstəklənir və hətta Avropa Şurası rəhbərləri bu çirkin kampaniyaya başçılıq edir. Bu, Avropa Şurasının prinsiplərinə, məqsədlərinə uyğun deyil. Ona görə də əgər Azərbaycan Avropa Şurasını tərk etsə, ölkəmiz bundan heç nə itirmir, amma Avropa Şurası bundan çox şey itirə bilər".

Göründüyü kimi, gərginlik pik həddədir və hər iki tərəfin sərt ritorikası Azərbaycanın təşkilatdan çıxma ehtimalını yüksəldir.

Bəs Azərbaycan Avropa Şurasından çıxarılsa və özü çıxarsa, bu, ölkəmizə siyasi, iqtisadi və digər sahələr üzrə hansı təsirlər göstərə bilər?

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, Azərbaycan Avropa Şurasından çıxarsa, bu, ölkəmizlə Avropa arasında münasibətlərin soyumasına gətirib çıxara bilər. Bunun ardınca, Azərbaycanın digər Avropa qurumları ilə münasibətləri soyuyar: "Məsələn, Azərbaycanın "Şərqi Tərəfdaşlığı" proqramı çərçivəsində üzv dövlətlərin parlamentləri arasındakı "Avro-nest"lə də münasibətlərində suallar yarana bilər. Onsuz da Azərbaycan bir müddət "Avro-nest"dəki fəaliyyətini dayandırmışdı.

İkincisi, Azərbaycanın Avropa Şurasından çıxmasından Rusiya faydalanacaq. Moskva bölgə ölkələrinin Avropanın siyasi, iqtisadi və hərbi strukturları ilə əməkdaşlığından və de-

Ekspertin fikrincə, bu sənədləri nəzərə alaraq Azərbaycanın Avropa Şurasını tərk etməsi doğru qərar olmazdı. Münasibətlərdəki gərginliyə son qoymaq üçün hər iki tərəf geri addım atmalıdır: "AŞ PA rəsmiləri Azərbaycan hakimiyyəti əleyhinə sərt açıqlamalardan çəkinməli, hər hansı qətnamə qəbul etmədən əvvəl Bakı ilə dialoqu gəncələndirməlidirlər. Rəsmi Bakı isə mübahisəli sayılan məhsulların azad olunması im-

miz Azərbaycana siyasi, iqtisadi, hərbi, humanitar sahələrdə ciddi problemlər yarada bilər: "Heç kim düşünməməlidir ki, Avropa Şurasından çıxsaq bizdən əl çəkəcəklər və rahatlaşacağıq. Tam tərsinə proseslər baş verəcək. Birincisi, Azərbaycanda bizi narahat edən potensial təhdidlər üzə çıxmağa başlayacaq. Yəni Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyinə maraqlı olan xarici güclər, eyni zamanda daxili güclər bu isteklərini siyasi yol-

la, dinc yolla həyata keçirmək mümkün olmadığından qeyri-siyasi, qeyri-dinc yollara baş vuraçaqlar. Avropa Şurasından çıxmağımızın ən təhlükəli siyasi nəticəsi bu ola bilər. Azərbaycanla bağlı çox təhlükəli ssenarilər işə salına bilər.

İqtisadi nəticələrə gəldikdə, Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsində Qərblə iqtisadi əlaqələr 70 faizdən yuxarı təşkil edir. Avropa Şurasından çıxmaq bu qədər böyük iqtisadi münasibətlərə çox ciddi zərbə vura bilər. Azərbaycan Avropa üçün iqtisadi partnyorluq imkanlarını itirə bilər. Azərbaycan qazı Avropa bazarından mütləq şəkildə asılıdır. Bir anlıq düşüncəni ki, Azərbaycan bu bazardan məhrum olsa iqtisadiyyatımız hansı vəziyyətə düşər. Azərbaycan nefti və qazını almasalar, ölkəmiz bu strateji məhsullarını kimə satacaq? Neft və qazla zəngin Rusiyaya, yoxsa İrana, Türkmənistanına, ya Qazaxıstanına satacağıq? Bu məsələləri düşünmək lazımdır.

Dünyada vəkəlet müharibələrinin, terrorun tüğyan etdiyi, Azərbaycanın özünün vəkəlet müharibəsi ilə üz-üzə qaldığı bir vaxtda təsəvvür edin ki, Qərb Azərbaycana qarşı sanksiyalar tətbiq edir, görün Azərbaycan hansı vəziyyətə düşər. Azərbaycana dost olmayan dövlətlər uzun illərdir çalışırlar ki, Azərbaycanın Qərb dünyası ilə, ABŞ-la, Avropa ilə, NATO ilə münasibətlərini pozsunlar. Həmin qüvvələr Azərbaycanı təkləmək üçün göydəndüşmə fürsət yaranmağa başlayıb, şübhəsiz ki, Rusiyanın Azərbaycana qarşı apardığı vəkəlet müharibəsi qızılaşacaq, Qarabağ məsələsində zərərimizə yeni situasiya yaranacaq. Belə olanda Azərbaycan kimdən yardım alacaq?! Bu və digər çoxsaylı məqamları nəzərə alaraq davranmaq lazımdır".

S.Əkbərin fikrincə, Avropa Şurası ilə münasibətlərin qırılması, həmin qurumdan çıxmağımız və ya çıxarılmığı-

Xəbər verdikimiz kimi, oktyabrın 10-da Azərbaycan prezidenti Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun yaradılması ilə bağlı fərman imzalayıb. Fərmana əsasən fond Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərəcək. Fondun əsas məqsədi ölkədə mövcud dini konfessiyaları dəstəkləmək, mənəvi dəyərlərin qorunmasını və inkişafını, habelə bu sahəyə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsini təmin etmək olacaqdır.

Fərmanda qeyd olunur ki, fond mənəvi dəyərlərin qorunmasına və inkişafına, bu sahədə sosial layihələrin reallaşdırılmasına, habelə vətəndaşların dini etiqad azadlığının həyata keçirilməsinə dövlət dəstəyi göstərən qeyri-kommersiya hüquqi şəxsdir. Fondun saxlanması və fəaliyyətinin təmin edilməsi dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait, habelə kreditlər, qrantlar və texniki yardımlar, fiziki və hüquqi şəxslərin ianələri və qanunauyğun əldə etdiyi digər vəsaitlər hesabına həyata keçirilir.

Nizamnamə kapitalı 100 min manat olan və dövlət büdcəsi hesabına formalaşan qurumun fəaliyyətinə ümumi nəzarəti 5 üzvdən ibarət Himayəçilik Şurası, fəaliyyətinə cari rəhbərliyi isə icraçı direktor həyata keçirəcək. Bundan başqa, fonda bina ayrılacaq və fəaliyyəti üçün texniki imkanlar yaradılacaq.

Maraqlıdır ki, bu fərmandan bir gün sonra Dini Komitə yanında İctimai Şuranın üzvlüyünə namizədlərin irəli sürülməsinin vaxtı elan edilib. Bununla bağlı yayılmış məlumatda qeyd olunur ki, DQİDK-nin fəaliyyət istiqamətləri üzrə hüquqi aktların qəbulunda, Komitənin fəaliyyətinə ictimai nəzarətin təşkilində vətəndaşların və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının iştirakını təmin etmək məqsədilə Dövlət Komitəsi yanında İctimai Şuranın yaradılması prosesinə başlanılıb.

Belə ki, Dövlət Komitəsi sədrinin 207 nömrəli, 05.10.2017-ci il tarixli əmri ilə Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yanında İctimai Şuraya seçkinin təşkil məqsədi ilə Seç-

ki Komissiyası yaradılıb. Seçki Komissiyası tərəfindən İctimai Şuranın üzvlərinin sayı həddi və İctimai Şuraya namizədlərin irəli sürülməsi və qeydiyyatı üçün nəzərdə tutulan müddət müəyyən edilib.

Qeyd edək ki, hər iki qərar - həm Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu, həm də DQİDK sədri yanında İctimai Şuranın yaradılması dövlətin dini sahədə yeni fəaliyyət planının olmasını təsdiqləyir. Bir qədər əvvəl bu barədə yazmışdıq: hökumət dini sahədə fəaliyyətləri böyük ölçüdə öz nəzarətinə alır. DQİDK tabeliyində fəaliyyət göstərəcək yeni fond fərmanda da qeyd olunduğu kimi, Azərbaycanda dini konfessiyaları dəstəkləmək, mənəvi dəyərlərin qorunmasını və inkişafını, habelə bu sahəyə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsini təmin edəcək və vətəndaşların dini etiqad azadlığını həyata keçirməsini dəstəkləyəcək. Bununla da daha əvvəl də qeyd etdiyimiz kimi, faktiki olaraq dövlət qurumu dini maarifçilik, təbliğat işlərini öhdəsinə götürmüş olur. Bu, həm də müvafiq dövlət qurumunun səlahiyyətlərinin genişləndirilməsidir. Hazırda faktiki olaraq Dövlət Komitəsi dini fəaliyyətlərin böyük əksəriyyətinə nəzarət edir.

Sonuncu iki qərardan sonra artıq DQİDK tabeliyində dini təbliğat və maarifçilik fəaliyyəti görünən fond, həmçinin İctimai Şura mövcud olacaqdır. Yeri gəlmişkən, DQİDK sədri yanında Ekspertlər Şurası adlanan qurum ilk dəfə 2005-ci ildə yaradılıb. O zaman Dövlət Komitəsinə rəhbərlik edən professor Rafiq Əliyev ölkədə tanınmış din ekspertləri və ilahiyatçıları cəlb etməklə bir şura formalaş-

Dövlət din siyasətini nəzarətə alır - yeni gəlişmə

Azərbaycanda dini sahədə ciddi addım; dini fəaliyyətlər Dövlət Komitəsinin əlində cəmləşir

dırılmışdı. Ancaq ondan sonra bu qurum fəaliyyət göstərmədi. Bir neçə il əvvəl hazırkı Dini Komitə sədrinin yanında ekspertlərin toplantısı keçirilib və ekspertlər qurumunun yaradılması haqda məlumatlar yayılıb. İndi isə artıq bu iki qurum rəsmiləşir.

Yeri gəlmişkən, bu daha çox Türkiyə nümunəsinə bənzəyir. Türkiyədə Diyanət İşləri Başkanlığının yanında məhz dini maarifçilik, təbliğat, eləcə də məscidlərin inşası, dini tədbirlərin keçirilməsini təşkil edən Diyanət Vəqfi fəaliyyət göstərir. İndi isə eyni funksiyaları həyata keçirən analoji qurum Azərbaycanda mövcud olacaqdır. Bu isə faktiki olaraq Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin səlahiyyətlərinin əlindən alınmasıdır. Son 3

ildə tədricən davam edən prosesin növbəti mərhələsində olduğumuzu deyə bilərik. Faktiki olaraq hökumət Türkiyə modelindəki kimi dini fəaliyyətləri tamamilə öz nəzarətinə götürür.

Burada ortaya çıxan sual ondan ibarətdir ki, nədən QMİ kənarında saxlanıldı? Əslində, necə deyirlər, tarixi ənənəsi olan və kifayət qədər tanınmış yarı-rəsmi qurum olan QMİ buna qədər Azərbaycanda dini fəaliyyətləri formal olaraq idarə edirdi. Böyük məscidlərin idarə edilməsi, bütün məscidlərə axund və imamların təyin olunması, dini günlərin və mərasimlərin elan olunması kimi işlər QMİ-nin əlində idi. Ancaq artıq QMİ məscidlərə təyinatı dövlət orqanları ilə razılaşıdır, üstəlik, necə deyər-

lər, dini fəaliyyətlər, dərslilər, ibadət ocaqları və maarifçi fəaliyyətləri həyata keçirmək üçün dövlətin QMİ-yə ehtiyacı olmayacaq, müvafiq dövlət qurumları (DQİDK və fond) vasitəsilə həyata keçirəcək.

Bəs QMİ-yə münasibət nədən dəyişdi? Bu barədə daha əvvəl də yazmışdıq. Ehtimal ki, bu qərarların alınmasında bir neçə amil rol oynayıb. Birincisi, dövlətin hər işi öz əlində cəmləşdirməsi taktikası. Hökumət xüsusən də son illərdə dini məsələlərin həddən artıq həssaslığını nəzarətə alaraq bu sahədə öz təsirini artırmağa, bilavasitə nəzarət etməyə çalışır. QMİ isə qeyri-hökumət təşkilatıdır.

İkinci amil QMİ-nin həddən artıq passiv və mühafizəkar olması, çəvik fəaliyyət göstərə bilməməsidir. Son illərdə baş verən bir neçə hadisə göstərdi ki, QMİ-nin faktiki olaraq dini maarifçilik və təbliğat sahəsində heç bir ciddi fəaliyyəti yoxdur. Üstəlik, bəzi məsələlərdə hökumətlə mövqeləri toqquşur.

Üçüncü amil QMİ sədri Şeyxülislamın hökumətdəki ciddi rəqlərinin olmasıdır. Məhz onlar son illərdə Şeyxi sıxışdırıb mövqelərini zəiflətməyə çalışırlar. Bu addımlarda Şeyxin müxaliflərinin də rolu var.

Nəhayət, 4-cü amil

postşeyx dönməlidir. Hakimiyyətdə hazırkı Şeyxülislamdan sonra bu posta gələcək şəxsin kimliyi məsələsi ciddi sual doğurur. Çünki aydın məsələdir ki, Şeyxülislamın böyük ölçüdə səlahiyyətləri var, dövlət "piramidasının" başında dayanan adamlardan biridir və ona xüsusi status tanınır. Bundan başqa, Şeyxülislamın dünyada, xüsusən də müsəlman əlində və postsovet məkanında böyük nüfuzu var. Hazırda Şimali Qafqaz respublikalarının müftüləri məhz Şeyxin rəhbərlik etdiyi şurada təmsil olunur, ona tabedir, nəinki Moskvadakı müftiyə. Ancaq aydın məsələdir ki, növbəti Şeyxülislam bütün bu keyfiyyətləri özündə birləşdirən və dövlətin "ölçülərinə" uyğun gələn şəxs olmaya bilər.

Bu səbəbdən də QMİ-nin səlahiyyətləri tədricən azaldılır. Hazırda QMİ sadalanan səlahiyyətləri ilə birlikdə QHT-dir və DQİDK tərəfindən ölkənin birinci müsəlman icması kimi sertifikat alır. Ancaq belə görünür ki, dini təbliğat, maarifçilik və digər fəaliyyətlər dövlət orqanlarının əlində cəmləşdikdən sonra QMİ sədri uzaqbaşı "tarixi ənənəsi olan yüksək statuslu QHT" olaraq qalacaq.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Qız-oğlan problemi-BMT narahatdır, azərbaycanlılar isə yox...

Ekspertlər bu işdə tək-cə valideynləri deyil, həm də cəmiyyəti günahlandırır

BMT-nin Əhali Fondunun Azərbaycanda nümayəndəliyi Azərbaycanda doğulan uşaqlar arasında cins nisbətinin pozulmasından narahatlığını bildirib. BMT Əhali Fondunun Azərbaycan nümayəndəliyinin 11 oktyabr - Beynəlxalq Qız Övladları Günü ilə əlaqədar hazırladığı məlumatda qeyd edilir ki, cəmiyyətimizdə hökm sürən bir sıra mənfi stereotiplər qızların ailədə arzuolunmaz övlad olmasına səbəb olub: "Təəsüflər olsun ki, ölkəmizdə qız övladına münasibət birmənalı deyil. Cəmiyyətimizdə hökm sürən bir sıra mənfi stereotiplər qızların ailədə arzuolunmaz övlad olmasına səbəb olur. Məhz bu münasibət nəticəsində doğulan

uşaqlar arasında cins nisbətini bioloji normaya əsasən 105-106 olmasına baxmayaraq, ölkəmizdə bu rəqəm 114 təşkil edir. Bu durumla qarşılaşan ölkələrin keçdiyi yola

nəzər salsaq, belə dinamika ilə Azərbaycan cəmiyyətinin qarşısı çox çətin alınan bir sıra problemlərlə üzləşə biləcəyini ehtimalı çox böyükdür".

Məlumatda bildirilir ki, bu

problem BMT-nin Əhali Fondunu çox narahat edir. Bunu nəzərə alaraq BMT-nin Əhali Fondu uşağın cinsinə görə edilən selektiv abortların qarşısının alınması məqsədilə bir sıra layihələri həyata keçirir.

Maraqlıdır, ölkədə oğlan uşağına olan hədsiz məhəbbət psixoloji haldır, yoxsa mentalitetdən irəli gəlir?

Psixoloq Vəfa Rəşidova bu düşüncənin əsrlər boyu belə olduğunu dedi: "Tarixə nəzər salsaq görərik ki, qız uşaqlarına qarşı fikir birmənalı olmayıb. Yeni hər zaman qız uşaqları 2-3-cü planda olub. Bir çox ailələrdə oğlan övladı isə birinci sayılıb. Bu düşüncə necə beynimizə oturubsa, uzun müddət lazım olacaq ki, bunu beynimizdən silə bilək. Təəsüflər olsun ki, bu mövzuya daha çox bəylər, yeni ailə başçıları aqressiv yanaşır. Çünki burada psixoloji bir narahatlıq, psixoloji sarsıntı var. Qız uşaqları dünyaya gələnlərin qəribə bir qorxusu olur. Hansı ailələrdə qız uşaqlarının sevilməyinə diqqət et-

sək görərik ki, o ailədə bəy, ailə başçısı çox aqressivdir, onun xanımlarla bağlı ciddi problemi, travması olur. Problemin kökünə varıb bunu açıq şəkildə deməliyə ki, bu azaldır. Neçə-neçə ailələr bu problemdən əziyyət çəkir. Neçə dəfələrlə xanım pasientlərim olub ki, deyiblər qız övladım dünyaya gələndə ona sevgi dolu qucağına açsın. Qadına hörmət etməyən, ona zərərli bir məxluq kimi baxmayan insan elbəttə ki, qız övladını sevməz. Qızı olduğu üçün boşanan bəylər əslində qız övladlarından, xanımından qaçmırlar, öz qorxularından qaçmırlar. Amma inanıram ki, bu sözlərim çox insanları düşündürəcək".

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu dedi ki, cəmiyyətdəki indiki əxlaq normalara görə valideynlər qız uşaqlarını cəmiyyətə buraxmaq istəmir: "Bir var tarixi ənənə, bir də var günün realığı, sosial iqtisadi vəziyyət. Burada ikisinin təsiri var. Şərqdə daha çox oğlan uşağına üstünlük verilir. Bu onunla bağlı idi ki, əvvəllər oğlan uşağı böyü-

yəndə evə iqtisadi cəhətdən daha çox kömək edirdi və qanın daşıyıcısı sayılırdı. Oğlan uşağından olan yeni uşaq o nəslin davamçısı, qız uşağından olan uşaq isə ikinci dərəcəli sayılırdı. Oğlan uşaqları vətənin müdafiəsində olurdu. Bütün bu faktorlar həmişə tarix boyu populyar edib ki, evdə oğlan uşağının olması daha müsbət hal kimi baxılır. Bu gün isə buna başqa faktorlar da əlavə olunub. O vaxtlar qadınlar evdarlıqla məşğul olurdu. Amma indi qızlar da kifayət qədər ailəni tanıdır, iqtisadi baxımdan ailəyə müsbət təsir edir. Artıq oğlanlar gördüyü funksiyaları qızlarda görür. İndiki cəmiyyətdə mənəviyyatla, əxlaqla bağlı problemlər yaranıb. Bir çox valideynlər indiki mühitədən qorxur. Onlar deyir ki, məsələn, 60-70-ci illərdə valideyn öz qızını cəmiyyətə asanlıqla buraxırdı, rayondan Bakıya oxumağa çox rahatlıqla göndərirdi. Hazırda cəmiyyətdə gedən bu əxlaqi mənəvi gərginliklər, qarışıqlıqlar elə bir şərait yaradıb ki, valideynlər qız uşaqlarını cəmiyyətə buraxmaq istəmir. Qız uşağını ona görə istəmərlər ki, böyüyüb hansısa əxlaqi deformasiyaya uğraya bilər, başına işlər gələ bilər. Bu da qız uşağının doğulmasının qarşısını alır".

□ **Günəl MANAFLI**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ cəbhəsində hökm sürən nisbi sakitliyin səbəbləri barədə müxtəlif ehtimallar irəli sürülür. Düzdür, əslində atəşkəsin davamlı şəkildə pozulması, düşmənin atəş nöqtələrinin susdurulması nəticəsində işğalçı ordunun itkiləri verməsi situasiyanın olduqca kövrək olmasından xəbər verir. Amma söhbət aprel döyüşlərinə bənzər gərginliyin yaranmasının qarşısının alınmasından gədir ki, həlləlik buna nail olunub.

Qəzetimizin ötən sayında yazıldığı kimi, Kreml Qarabağda müharibə ocağının alovlanmasını müəyyən dövr üçün əngəlləməyə çalışır. Rusiyalı politoloq Vladimir Yevseyin açıqlamaları bu barədə iddiaları qüvvətləndirir. Ekspert AzadlıqRadiosunun erməni redaksiyasına müsahibəsində öz fikirlərini əsaslandırmaq üçün deyib ki, 2017-ci ilin iyulunda Soçidə Rusiya və Azərbaycan prezidentləri - Vladimir Putin və İlham Əliyev arasında görüşdən sonra təmas xəttində gərginlik qismən səngiyib. Rusiyalı politoloqun qənaətinə görə, Qarabağ cəbhəsində nisbi sakitlik gələn ilin martında Rusiyada gözlənilən prezident seçkiləri ilə birbaşa bağlıdır. "Fikrimcə, Moskva Soçi görüşü zamanı regionda sabit situasiyanın saxlanması ilə bağlı İlham Əliyevdən bəzi zəmanətlər alıb" - o əlavə edib.

Əslində 2016-cı ilin aprel döyüşlərindən sonra təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca bir neçə dəfə gərginliklər yaşandı, qarşılıqlı itkilər oldu. Bu ilin yanvar-fevral aylarındakı gərginliklərdən sonra Rusiya başda olmaqla, həmsədr ölkələr Ermənistandakı parlament seçkilərinin sakit şəkildə keçirilməsindən ötrü hər şeyi etdilər.

Xatırladaq ki, aprel ayında böyük savaşa başlanacağı barədə hətta xarici ekspertlərin xəbərdarlıqları səsləndirdi və bu, Serj Sərkisyan rejimini ciddi narahat etdiyi üçün Rusiyaya sığınmışdı. Təsadüfi deyildi ki, mart ayında Vladimir Putin Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri ilə görüşlər keçirdi. Elə ötən ilin aprel döyüşlərindən sonra da növbəti böyük əməliyyatlara imkan vermək üçün Kreml vasitəçilik təşəbbüsünü işə salaraq tərəfləri bir araya gətirmişdi. Bu mənada yay aylarında Putinin Soçidə əvvəlcə prezident İlham Əliyevlə, bir ay sonra isə Serj Sərkisyanla görüşməsi yuxarıda qeyd olunan iddialara rəvac verib. Yeni rusiyalı ekspertin dediyinə inansaq, V.Putin ən azı 2018-ci

ilin mart ayına qədər Qarabağ cəbhəsində atəşkəsin qorunub saxlanması, böyük savaşa başlanılmaması üçün Azərbaycan rəhbərliyi ilə müzakirələr aparıb. Yazın ilk ayında isə Rusiyada prezident seçkiləri keçiriləcək və dünyanın aparıcı gücləri ilə baş-başa qalan şimal qonşumuzda böyük siyasi hadisənin çox qızğın atmosferdə keçəcəyi şübhə doğurmur. Bu mənada iddialar var ki, Rusiya lideri onu məşğul edəcək başqa problemlərin aktuallaşmasını qəti istəmir, o cümlədən Qarabağ müharibəsinin alovlanmasını.

Əslində S.Sərkisyanın BMT Baş Assambleyasının tribunasından cinayətkar adlandırılmasından sonra Azərbaycan prezidentinin onunla növbəti dəfə masa arxasında əyləşməyə razılıq verməsi təsadüf sayıla bilməz. Çox güman ki, bu razılıq Ermənistan prezidentinin yerinə oturulması nəticəsində verilib. Necə ki, prezident Avropa İttifaqı səfirləri ilə görüşdə işğalçı ölkə başçısının heç bir şərt irəli sürməməklə danışıqlar masasına qayıtdığını xüsusi vurğuladı. Ancaq ortaya sual çıxır: deyək ki, Azərbaycan rəhbərliyi yenə də sülh danışıqlarının davamına razılıq verib. Bəs bu zəmanətin qarşılığında Putin Azərbaycana nə təklif edib? Mart ayına qədər Qarabağ məsələsində ciddi dönüş təminatı ola bilirmi? Yoxsa Kreml, sadəcə, öz maraqları naminə vaxt qazanmaq istəyir?

Politoloq Arzu Nağıyev isə bildirdi ki, belə bir razılığın əldə edilməsi inandırıcı görünmür: "Ola bilər ki, cənab Putin Sərkisyanla hər hansı bir danışıqlara getsin və bundan seçki öncəsi təbliğatda istifadə etsin, lakin Azərbaycanla belə bir danışıq gedilməsi inandırıcı deyil. İlk növbədə Rusiyanın Ermənistan ərazisində yerləşən hərbi bazalarında da seçicilər var və bu da mühüm məsələdir. Hətta deyirdim ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövləti kimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsində istənilən müsbət bir addım Rusiyanın nüfuzunun artması

Qarabağ

qərarını verib. Məlumatla görə, Rusiya Ermənistanla müasir silahlar və hərbi texnikanın alınması məqsədilə 100 milyon dollarlıq yeni kredit verəcək (APA) Kredit razılaşmasının təsdiqi məsələsi Ermənistan hökumətinin iclasında müzakirə ediləcək. Razılaşmaya uyğun olaraq, kredit Ermənistanla 20 il müddətinə verilir. Bu müddətin 5 ilinin illik 3 faiz dərəcəsi ilə güzəştli olması nəzərdə tutulub.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, Rusiyanın Ermənistanla silah-sursat almaq üçün 100 milyon dollar kredit ayırması ola bilər Azərbaycanın son günlər öz hərbi potensialını gücləndirmək istiqamətində atdığı addımlarla bağlıdır: "Amma məsələnin digər tərəfi də var. Ermənistanla ayrılan kredit əslində rəmzi mənə daşıyır. Çünki bu kredit Ermənistanla pul şəklində verilməyəcək.

Rusiyanın işğalçı savaştan xilas layihəsi

Mart ayınadək Qarabağda müharibə olmayacaq? Prezidentlərin Soçi görüşü ilə bağlı iddialar birmənalı qarşılanmır; **politoloq:** "Ola bilər ki, Putin Sərkisyanla danışıqlara getsin və bundan seçki öncəsi təbliğatda istifadə etsin..."

üçün ən güclü bir təbliğat ola bilərdi. Bununla cənab Putin Rusiyada da separatçı meyillərin qarşısını almış olardı, eyni zamanda çoxmilyonlu Azərbaycan diasporunun seçki səsini qazanmış olardı. Rusiyanın siyasi elitası və politoloqları belə anonslar və proqnozlar verməklə Rusiyanın siyasi çəkisini artırmağa çalışırlar, onsuz da məlumdur ki, Rusiya bu münaqişənin həllində açar fiqurdur. Sadəcə olaraq, son vaxtlar ABŞ-ın səyləri daha çoxdur və Rusiya da buna görə siyasi gedişlər edir. Azərbaycan üçün hazırkı status-quo qanəedici ola bilməz. Buna görə də Rusiya konkret olaraq münaqişənin həllində daha maraqlı olmalı və Ermənistanla təsir etməlidir. Bundan başqa, bu məsələ nə qədər tez baş verərsə, Rusiyaya tətbiq edilən sanksiyalara da yenidən baxılma şansı artar".

"Doğrusu, rusiyalı ekspertin "təminat" sözünün arxasında hansı məsələləri nəzərdə tutduğunu deməyə çətinlik çəkirəm. Belə özünüifadə tərzini rus ekspertlərinin böyük əksəriyyətində var və onlar bir çox hallarda ekspert kimi deyil, hədəf seçilən ölkələrin ictimai rəyinə provokativ məlumatlar ötürən informasiya təxribatçıları kimi davranırlar".

Bu fikirləri politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Ekspert qeyd etdi ki, əgər Vladimir Yevseyev təmas xəttində atəşkəsin qorunub saxlanılmasını nəzərdə tutursa, Rusiya onsuz da mütəmadi olaraq atəşkəs rejimi

əməl olunması ilə bağlı bəyanatlar verir: "Bu, həm də ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri kimi Rusiyanın missiyasına aid olan bir məsələdir. Rusiyada keçiriləcək prezident seçkilərinin nəticəsi indidən bəllidir. Mövcud realiaqlar çərçivəsindən baxanda Rusiyada seçkinin nəticələrinə təsir göstərə biləcək daxili faktorlar daha çoxdur. Neftin qiymətinin ucuzlaşması və sanksiyalar nəticəsində gündən-günə geriləyən iqtisadiyyat və əhalinin maddi durumunun kəskin şəkildə pisləşməsi, sosial problemlər sadə məntiqlə Rusiyada keçiriləcək seçkilərə daha çox təsir göstərməlidir. Əgər Rusiyada ictimai rəy və seçicilərin mövqeyi nəyisə həll edirsə, o zaman bu rəy və mövqeyə təsir göstərə biləcək amillər əhalinin həyat tərzinə təsir göstərən məsələlərlə bağlı ola bilər". **Bu mənada E.Mirzəbəyli hesab edir ki, Qarabağda atəşkəsin pozulması, yaxud pozulmaması Rusiya seçicisi üçün heç nə ifadə etmir. O cümlədən Putinin seçkilərdə iştirakı və yenedən prezident seçilməsi üçün:** "Əgər söhbət xarici siyasət, yaxud rusların dediyi kimi, "Yaxın xaric"də baş verən proseslərdən seçki kampaniyasında təbliğat elementi kimi istifadə olunmasından gədersə, o zaman Rusiya münaqişənin həlli istiqamətində müəyyən addımlar atmalı və nəticəyə nail olmalıdır. Atəşkəsin qorunub saxlanması münaqişənin həlli anlamına gəlmir. Zənnimcə, seçkiöncəsi Moskvanı düşündürən

əsas məsələ ölkədə sosial vəziyyətin ən azı, indiki səviyyədə qorunub saxlanması ilə bağlıdır. Kreml bu istiqamətdə daha çox resurs axtarışındadır".

Bu arada Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının Birləşmiş Qərargahlar reisi general-polkovnik Anatoli Sidorov növbəti açıqlaması ilə diqqət çəkib. Ötən həftə KTMT-nin Ermənistanı müdafiə edəcəyinə dair bəyanat verən rus general bu dəfə bildirdi ki, Qarabağ konfliktini yalnız sülh yolu ilə həll edilə bilər (axar.az) "Hazırda əsas məqsəd balans saxlayıb, gələcəkdə konfliktin həll etməkdir. Müxtəlif strukturların müxtəlif fəaliyyətləri ilə yəqin ki, sülh və sakitlik bərqərar olacaq. Mən əminəm ki, həll yalnız sülh yolu ilə mümkündür", - deyir, o bildirib.

Azərbaycanın yeni silahlar alması müqabilində Ermənistanın daha da zəif düşməsi təbii ki, Rusiyanı da qayğılandırır. Ermənilər özləri də etiraf edirlər ki, əgər aprel döyüşləri zamanı Rusiyanın müdaxiləsi bir az da gəciksəydi, o halda erməni ordusu tamam pərən-pərən düşəcəkdi. Deməli, Kreml nə yolla olur-olsun Ermənistanı xilas etmək istəyir, Rusiyadakı prezident seçkiləri kampaniyası dövründə isə regiona diqqət azala bilər.

Azərbaycanı öz torpaqlarını işğalçıdan azad etməkdən ötrü hüququndan istifadə etməkdən çəkindirməyə çalışsın, Qarabağ məsələsinin yalnız sülhlə həll olunmasından bəhs edən Rusiya hakimiyyəti bu arada Ermənistanla növbəti hərbi yardım

Şübhəsiz ki, Ermənistan Rusiyanın verdiyi pulla başqa bir ölkədən silah ala bilməz. Kreditin müqabilində isə Ermənistanla silah-sursat, hərbi texnika verilməyəcək. Azərbaycan isə Rusiyanın hərbi-sənaye kompleksinin istehsal etdiyi məhsullardan daha müasir silah-sursat, hərbi texnika alır və yenə də almaq imkanındadır".

İstənilən halda Kremlin siyasəti anlaşılan deyil. Əgər söhbət sülh danışıqlarından gədirsə, o halda işğalçıya yeni silah-sursat göndərilməsi əslində işğalın stimullaşdırılmasıdır. Məntiq onu deyir ki, Rusiya Azərbaycanın "əl-qolunu bağlamaqla", onu müharibədən çəkindirməklə Ermənistan üçün zaman qazanmaq, bu müddətdə işğalçıya silahlandıraraq Bakını "Lavrov planı"nın "daha optimal həll yolu" olduğunu inandırmaq istəyir. Bir məqamı da unutmaq olmaz: növbəti ilin aprelinə Ermənistan prezidentinin səlahiyyət müddəti bitir və Sərkisyan nə yolla olursa-olsun baş nazir kürsüsünə sahiblənmək istəyir. Bunun üçünsə cani prezidentə Qarabağ cəbhəsində sakitlik çox lazımdır. Əks təqdirdə, növbəti savaşa və erməni ordusunun hakimiyyətinin ömrünü uzatmağın da təminatını alıb, Qarabağda status - kvonun qorunub saxlanması şəraitində...

Azərbaycanın Rusiyadan məhsul idxalı durmadan artır. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı məlumata görə, şimal qonşumuzdan bu ilin 8 ayında 5 milyard 300,8 milyon dollarlıq ümumi idxalımızın 17,2 faizi qədr - təxminən 914 milyon dollarlıq mal və məhsul almışıq.

Qeyd edək ki, son illərdə Azərbaycanın ümumi idxalında azalma qeydə alınıb. Statistika-yə görə, 2014-cü ildə 9 milyard 187 milyon dollar təşkil edən idxal ötən il 8 milyard 532 milyon dollara düşüb. Bu ilin 8 ayında isə idxalımız ötən ilin analoqi dövrü ilə müqayisədə 20 faiz azalıb.

Rəsmi statistika göstərir ki, ümumi idxal azalsa da, Rusiyadan idxal getdikcə artır. Belə ki, 2014-cü ildə Rusiyadan 1 milyard 314 milyon dollarlıq, 2015-ci ildə 1 milyard 437 milyon dollarlıq, ötən il isə 1,641 milyon dollarlıq mal və məhsul idxal etmişik. Bu idxalda strateji ərzaq məhsulları üzrə artım xüsusilə diqqəti cəlb edir. Məsələn, 2013-cü ildə Azərbaycan Rusiyadan 145,4 milyon dollarlıq buğda idxal edibse, ötən il bu rəqəm 269,4 milyon dollara çatıb. Eyni məhsulun Qazaxıstandan idxalı 2013-cü ildə 233,6 milyon dollar olubsa, 2016-cı ildə

12 dəfədən də çox azalaraq cəmi 18,6 milyon dollar təşkil edib. Rusiyadan şəkər tozu idxalında ciddi artım qeydə alınmaqdadır. Ötən ilin 2-ci yarısından etibarən bu məhsulun Ukraynadan idxalının kəskin azalması fonunda Rusiyadan idxal sürətlə artır.

İdxalın ümumi tempində azalmanın qeydə alındığı bir dövrdə Rusiyadan idxalın artması Azərbaycan üçün nə qədər əlverişlidir? Ukrayna, Qazaxıstan, Avropa, hətta Türkiyədən mal-məhsul alışıının azalması fonunda xüsusilə strateji ərzaq məhsullarının idxalında ölkəmizə münasibətdə imperiya maraqlarını gizlətməyən bir dövlətdən asılılıq hansı təhlükələri yaradır?

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəri bildirir ki, Rusiyanın iqtisadi bloka daxil olan bir sıra dövlət qurumları həmişə siyasi hakimiyyətin iradəsinin icraçısı rolunda çıxış edirlər: "Biz bunu Ukrayna böhranında da

İdxalda Rusiyadan asılılıq-səbəb siyasətidir

"Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzv olması prosesi sürətləndirilməlidir" - ekspert

gördük, Türkiyə ilə münaqişə dövründə də gördük. Yeni bu qurumlardan Rusiya siyasi hakimiyyəti bir silah kimi istifadə edir. Belə bir ölkədən strateji məhsulların idxalında asılılığın artması, təbii ki, narahatedici faktordur. Götürək, buğda idxalındakı vəziyyəti. Son illərdə Azərbaycanda buğda istehsalının artırılması, daxili tələbatın yerli məhsulla təmin olunması istiqamətinə böyük vəsaitlər xərcləndi. Bu vəsaitlər həm toxum, texnika alınmasına, yağların, gübrələrin istehsalçılara pulsuz verilməsinin təmin olunmasına, həmçinin birbaşa subsidiyalar şəklində kəndli-fermerlərin özünə verildi. Nəticə isə bu oldu ki, buğda idxalımız azalmadı, üstəlik, bu məhsul daha çox Rusiyadan almağa başladıq. Halbuki çörək-unla təminat dünyada ərzaq təhlükəsizliyinin ən əsas həlqəsi hesab olunur. Bu məhsulun idxalında Rusiyadan asılılığın belə artması ciddi problemdir. Çünki bu şəraitdə Rusiya ilə münasibətlərdə hər hansı gərginlik həmin məhsulun idxalının kəskin məhdudlaşmasına, bu isə ölkədə çörəyin bahalaşması, qıtlığın, sosial gərginliyin meydana çıxmasına səbəb ola bilər"

Onu da qeyd edək ki, Rusiyadan idxalın artması bir sıra Avropa ölkələri və ABŞ-dan idxalın azalması fonunda baş verir. Məsələn, 2014-2016-cı illərdə Almaniyadan idxalımız 703 milyon 636,9 min dollardan 399 milyon 192 min dollara, ABŞ-dan isə 563,4 milyon dollardan 471,4 milyon dollara düşüb. Heç kimə sirr deyil ki, Avropa ölkələri, ABŞ, hətta Ukraynada belə Rusiyadan daha keyfiyyətli məhsul istehlak olunur. Bu isə o deməkdir ki, Rusiyadan idxalın artması Azərbaycan bazarına iri həcmdə aşağı keyfiyyətli məhsulların daxil olması deməkdir. N.Cəfəri hesab edir ki, Rusiyadan idxalın artmasında qiymət amili mühüm rol oynayır: "Rusiyadan idxalın

artmasında həm logistik imkanlar - daşıma xərclərinin az olması, həm də qiymətin aşağılığı rol oynayır. Lakin hamıya məlumdur ki, aşağı qiymət həm də aşağı keyfiyyət deməkdir. Bu isə istehlakçı hüquqlarının qorunması baxımından ciddi problemlərin yaranması təhlükəsi yaradır. Təəsüflər olsun ki, Azərbaycanın müvafiq dövlət qurumları bir dəfə də olsun Rusiyadan gətirilən malların keyfiyyəti ilə bağlı araşdırmalar aparıb, nəticələrini açıqlamayıblar. Bu, yəqin ki, Rusiya ilə münasibətlərdə gərginlik yaratmamaq istəyindən irəli gəlir. Amma Rusiya dəfələrlə Azərbaycandan gedən on tonlarla məhsulu - kartofu, pomidoru, süd məhsullarını məhz keyfiyyət amilinə əsaslanaraq geri qayıtarıb. Buna görə də hesab edirik ki, əvvəla, ölkədə strateji ərzaq məhsullarına olan tələbatın yerli istehsal hesabına təmin olunması istiqamətində real və effektiv addımlar atılmalı

dir. Buna nail olanadəkse xüsusilə strateji məhsulların idxalının mümkün qədər daha çox şaxələndirilməsi, bir və ya 2 ölkədən asılılığın azaldılması siyasəti yürüdülməlidir".

Müsaibimizin fikrincə, Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzv olması prosesi, nəhayət ki, sürətləndirilməlidir: "Əksər postsovet ölkələri - Rusiya, Qazaxıstan, Gürcüstan, Ermənistan və sair çoxdan təşkilata üzv olub. Bu təşkilata üzvlük ticarət qlobal oyun qaydalarına uyğun qurmaq imkanı verəcək. Burada söhbət həm daha keyfiyyətli məhsul istehsalından, həm idxalda beynəlxalq keyfiyyət sertifikatlarının tələb olunmasından, həm də gömrük-idxal rüsumlarının optimallaşdırılmasından gedir. Azərbaycan təşkilata üzvlükdən yayınmaqla bütün bunlardan məhrum olur, daxili bazara keyfiyyətsiz məhsulların daxil olmasına əlverişli şərait yaranır".

□ DÜNYA

Bakıda avtomobillərin dayanacaq problemi həll oluna bilər

Ekspertlər hesab edirlər ki, yeni qanun işlək mexanizmə çevriləcəksə, vətəndaşlar üçün faydalı olacaq...

Ekspertlər hesab edirlər ki, yeni qanun işlək mexanizmə çevriləcəksə, vətəndaşlar üçün faydalı olacaq...

Uzun müddətdir ki, Bakı sakinləri öz avtomobillərini park etməkdə çətinliklərlə üzlənirlər. Yeni parkomatlar yaradılıb, dayanacaq salınsa da problem illərdən ki, öz həllini tapmır. Hazırda hətta bəzi yerlərdə yaşayış binalarının ətrafında müxtəlif şəxslər boş ərazilərə xüsusi nişanlar qoyaraq, zəncirlər çəkərək sürücülərə ödəniş əsasında avtomobillərini saxlamaları üçün şərait yaradırlar. Təbii ki, bu da insanları narazı salır.

Ekspertlər bildirirlər ki, məsələ ilə bağlı ölkə başçısının fərmanı problemin həllinə səbəb ola bilər. Belə ki, prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Dəyişikliyə əsasən, parklanma yerlərinin təşkil edildiyi avtomobil yollarının kənarlarında yerləşən evlərdə və ya binalarda yaşayan minik avtomobilləri-

nin istifadəçiləri üçün onların müraciətinə əsasən, pulsuz parklanma yerləri ayrılır və onlara fərdi parklanma talonu verilir. Fərdi parklanma talonuna dair məlumatların Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin mərkəzi informasiya sistemində ötürülməsi təmin ediləcək.

"Yeni Müsavat"a danışan nəqliyyat üzrə ekspert Azər Allahverənov bildirir ki, burada müvafiq qurumların üzərinə düşən iş odur ki, insanlar üçün park meydançası təşkil etsinlər: "Reallıq ondan ibarətdir ki, hansısa vətəndaş evinin qarşısında nəqliyyat vasitəsi saxlayırdı və müvafiq qurumlar saxlanmanın qadağan olunduğunu əsas götürüb, avtomobili oradan aparırdılar. Bu, həm mübahisələr yaradırdı, həm də vətəndaş əlavə məsrəflər ödəməyə məcbur olurdu. Eyni zamanda bundan qorxub, həmin yerlərdə nəqliyyat vasitəsi saxlaya bilməyənlər məcbur qalıb, avtomobillərini digər küçələrdə park edirdilər. Nəticədə həmin ərazidə yaşayan sakinlərdə də narazılıq yaranırdı. Talon sisteminin tətbiqi edilməsi bu kimi narazılıqların qarşısını alacaq. Hesab edirəm ki, bu, çox ciddi və vaxtında atılmış addımdır. Müvafiq icra qurumları gerek ki, düzəlişlərdən irəli gələrək

park yerləri təşkil etsinlər. Burada bir problem də var. Bəs hansısa binaya qonaq gələcəksə və onun da avtomobili olacaqsə, həmin şəxs maşını harada park etməlidir? Çünki onun talonu yoxdur və avtomobili evakuasiya oluna bilər. Bu cür məqamlar ortaya çıxacaq. Hesab edirəm ki, hansısa mexanizmə vasitəsilə bu problemi də aradan qaldırmaq mümkündür. Ən azından birinci mərhələdə talon sisteminin tətbiqi, ikincidə isə qonaqlarla bağlı məsələni həll etmək olar".

Ekspert İlqar Hüseynov isə bildirir ki, bu kimi məsələləri dəfələrlə qaldırıblar: "Vətəndaşlardan parklanmaya görə qanunsuz olaraq pullar yığılırdı. Sözsüz ki, vətəndaşa heç bir çək təqdim etməyən şəxslər bunu özbaşına etmirdilər. Sadəcə, bir vətəndaşın çörək pulu qazanmasından da çox, burada korrupsiya faktoru dayanırdı. Korrupsiya məsələsinin aradan qaldırılması isə çox vacib haldır. Xeyli xarici ölkələrdə insanlar məhəllələrinə daxil olan zaman park etmək üçün xüsusi qurğularla təmin olunur və vətəndaş öz avtomobilini park edə bilir. Eyni zamanda bu kimi hallarda digər avtomobilin məhəllədə park edilməsinin də qarşısı alınır. Nəticədə isə sünü-manəələr, yersiz tıxaclar azalır. Təbii ki, insanların park üçün istifadə etdiyi torpaqların dövlət fonduna aiddir. Bu torpaqlardan isə vətəndaşların pulsuz istifadə etmək səlahiyyətləri var. Bunu nəzərə alaraq söyləyə bilərik ki, bütün bu problemləri Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin bir sərəncamı və insanların qanuna əməl etmələri ilə də yoluna qoymaq olardı. Əsas məsələ isə odur ki, bu qanun nə dərəcədə işlək mexanizmə çevriləcək və köhnə vətəndaşdan insanlara necə uzaqlaşacaq. Fərmanlar verilsə də təəsüf ki, dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, bunlar, sadəcə olaraq, kağız üzərində qalıb. Məsələn, bu gün Bakı şəhərində qanuni parkomatların qoyulduğu yerlərdən avtomobilləri çəkib aparırlar. Deyirlər ki, avtomobili düz saxlamamısan. Vətəndaşa istiqamət verəcək

billərin məhəllədə park edilməsinin də qarşısı alınır. Nəticədə isə sünü-manəələr, yersiz tıxaclar azalır. Təbii ki, insanların park üçün istifadə etdiyi torpaqların dövlət fonduna aiddir. Bu torpaqlardan isə vətəndaşların pulsuz istifadə etmək səlahiyyətləri var. Bunu nəzərə alaraq söyləyə bilərik ki, bütün bu problemləri Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin bir sərəncamı və insanların qanuna əməl etmələri ilə də yoluna qoymaq olardı. Əsas məsələ isə odur ki, bu qanun nə dərəcədə işlək mexanizmə çevriləcək və köhnə vətəndaşdan insanlara necə uzaqlaşacaq. Fərmanlar verilsə də təəsüf ki, dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, bunlar, sadəcə olaraq, kağız üzərində qalıb. Məsələn, bu gün Bakı şəhərində qanuni parkomatların qoyulduğu yerlərdən avtomobilləri çəkib aparırlar. Deyirlər ki, avtomobili düz saxlamamısan. Vətəndaşa istiqamət verəcək

hər hansı bir qaydalar tətbiq olunmur ki, parkomat olan yerlərdə avtomobilləri necə saxlamaq lazımdır. Yaxud da parkomatı elə yerdə qoyurlar ki, orada ya sarı zolaq var, yaxud qadağa və durma nişanı qoyulub. Belə təzadlı vəziyyətlər artıq sosial şəbəkələrdə ciddi şəkildə müzakirəyə çıxarılıb. Əslində belə məqamda sürücü haqlıdır. Çünki pulunu ödəyib, park edir. Eyni situasiya məhəllələrdə də yarana bilər. Yeni tikilən binalarda, ümumiyyətlə, məhəllələr yoxdur. Parkomatlar binaların zirzəmisindədir və vətəndaşdan buna görə aylıq 30-40, bəzən 100 manat pul alınır. Bu necə tənzimlənəcək? Əgər belə məsələlər olmayacaqsə, vətəndaşın xeyrinə pul-saxlama parkomatları yaradılacaqsə, bunu alqışlamağa dəyər. Əksi baş verəcəksə, bununla bağlı ölçü götürülməli, tədbirlər görülməlidir".

□ Əli RAİS

● ki həftədən sonra Azərbaycan müxtəlif dövlət qurumları tərəfindən sahibkarlıq subyektlərində aparılan yoxlamaların dayandırılması üçün müəyyən edilən müddət bitir. Artıq işgüzar çevrələrdə, xüsusilə sahibkarlar arasında qanunun qüvvədə olma müddətinin artırılmasına dair müzakirələr başlanıb.

Xatırladaq ki, prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2015-ci ilin oktyabrında Milli Məclisdə "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Qanun qəbul edilib. Qanun vergi yoxlamaları istisna olmaqla, dövlət orqanlarının sahibkarlıq subyektlərində həyata keçirdiyi əksər yoxlamaların 2 il müddətinə dayandırılmasını nəzərdə tutur.

Sahibkarlıq subyektlərində yoxlamaların dayandırılması ölkədə biznes mühitinə, sahibkarlığın inkişafına hansı təsiri göstərdi? Bu qanundan dövlət-sahibkar-istehlakçı üçlüsünün tərəfləri nə qazandı, nə itirdi?

Sahibkarlar: "İki ildir canımız dincəlib..."

"Yeni Müsavat"a bununla bağlı danışan sahibkarların hamısı qanunun qəbulunun onlar üçün böyük müsbət dəyişikliklərə səbəb olduğunu bildirdilər. Ticarət sektorunda fəaliyyət göstərən bir sahibkarın dediyinə görə, qanunun tətbiqindən ötən müddət ərzində onlarda yalnız xronometraj adlı vergi yoxlaması keçirilib: "Təsəvvür edin ki, əvvəl yoxlamalardan başımız açılmırdı. Bir qurum gedirdi, başqası gəlirdi. Öz işimizlə məşğul olmağa vaxt tapa bilmirdik. İki ildir canımız dincəlib, vaxtımızı, enerjimizi öz işimizə ayırmaq imkanı qazanmışıq." Sahibkarların dediyinə görə, yoxlamaya gələn şəxslərə qeyri-rəsmi ödənişlərinin məbləği ayda 2 min manata yaxın olub.

Pərviz Heydərov: "Orta və kiçik sahibkarlara əlavə nəfəs verilib"

"Prezident İlham Əliyevin Milli Məclis qarşısında sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış etməsi və 2015-ci il noyabrın 1-dən prosesin 2 il müddətinə saxlanılması fəvqəladə hadisə idi. Bu, ölkədə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlavə nəfəs verməklə yanaşı, sözügedən sahədə dövlət tərəfindən yeni bir stimül təsiri bağışladı..." Bu fikirləri "Yeni Müsavat"a qanunun təsirlərini şərh edən iqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərov dedi.

Onun sözlərinə görə, qanundan əvvəl dövlət başçısı tərəfindən Nazirlər Kabinetinin genişləndirilmiş bütün iclaslarında sahibkarların fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilələrin və yoxlamaların iqtisadiyyatın inkişafına mənfi təsir göstərməsi dəfələrlə qeyd olunurdu: "Dövlət başçısı hər dəfə bu barədə xəlqin inkişafı və bunun genişlənməsi üçün stimül rolunu oynayıb. Bu isə real şəraitdə olduqca vacib idi: "Yuxarıda qeyd etdim ki, məsələnin kökü dərinə idi... Problem onda idi ki, bəzi hökumət qurumları sözügedən əməllərindən əl çəkirdilər. Daha doğrusu, əl çəkə bilmirdilər. O səbəbdən ki, müşahidələ-

Eyyub Hüseynov: "Bazar keyfiyyətsiz məhsullarla dolub"

Azad İstehlakçılar Birləşməsinin sədri Eyyub Hüseynov isə deyir ki, sahibkarlıq subyektlərində yoxlamaların dayandırılması istehlakçılar üçün gözlənilən nəticəni verməyib: "Bu qanun Azərbaycanın əmtəə bazarına

Sahibkarların yoxlanmasını

dayandıran qanunun müddəti bitir

Ekspertin fikrincə, ötən 2 ildə ölkədə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı üçün stimül yaranıb

bərdarlıq edir, hətta bu istiqamətdə müəyyən addımlar ataraq, tapşırıqlar da verirdi. Ancaq aşkar görünürdü ki, problemi həll etmək mümkün deyildi. Çünki məsələnin kökü dərinə idi. Və inzibati yolla müvafiq qadağa qoyulmasaydı, heç nəyin xeyri yox idi. Ona görə ki, ölkədə bəzi sahibkarların özləri də müvafiq dövlət instansiyaları ilə "birgə fəaliyyətdə" maraqlı görünürdülər. Və digərləri məhz ona görə bunun güdazına gedirdilər. Bundan əlavə, neft gəlirlərinin azalmasıyla əlaqədar dövlət büdcəsinə daxilolmalar azalmışdı. Neftin qiyməti ilə bağlı gəlirlər 2 dəfədən çox enmişdi. Bu isə qeyri-neft sektorunun inkişafının ikiqat artıq prioritet təşkil etməsinə zəmin yaratmışdı. Qeyri-neft sektorunun inkişafı isə kiçik və orta sahibkarlığın inkişaf etdirilməsindən asılıdır. Büdcə gəlirlərinin əsasını bu sahədən gəlirlər təşkil etməlidir. Sahibkarlıq fəaliyyətinə rəsmi orqanların müdaxiləsi və qanunsuz yoxlamalar isə ən çox məhz orta və kiçik sahibkarlığın "belini qırır" və bu istiqamətdə inkişafın qarşısını alırdı. Belə ki, iri sahibkarlar, necə deyirlər, pis-yaxşı "çullarını sudan çıxara" bilirdilər. Orta və kiçik sahibkarların isə tab gətirməyə gücləri çatmırdı".

Ekspertin fikrincə, ilk növbədə ötən 2 il ölkədə məhz kiçik və orta sahibkar-

lıq çoxlu sayda yararsız, aşağı keyfiyyətli, istehlakçıların həyat və sağlamlığına təhlükə yaradan mal və məhsulların daxil olması ilə nəticələndi. Ölkə prezidenti bu qərarı verəndə düşünürdü ki, mal və məhsulların qiyməti azalacaq, istehlakçılar bundan yararlanacaq. Yeni bununla rüsvətxorluğu, sahibkarların izafi ödənişlərini azaltmaq məqsədi güdürdü. Nəticədə yoxlamalar dayandı, izafi ödənişlər azaldı, lakin qiymətlər azalmadı, əksinə, artdı. O qanun sahibkarlar üçün MDB məkanında ən ideal şəraiti yaratdı. Lakin bir çox sahibkarlar bu mühtdən sui-istifadə etmək yolunu tutdular".

Birlük rəhbəri deyir ki, qanunun qəbulu istehlak bazarına nəzarət etməli olan qurumların əlinə bəhanəyə çevrilib: "İstehlakçı hüquqlarını qorumalı olan orqanlar özlərini şəffafdən də şəffaf göstərmək istəyirlər. Bu isə Roma Papasından daha artıq katoliklik etməyə bənzəyir. Biz dəfələrlə konkret faktları onlara təqdim etmişik, heç bir tədbir görməyiblər. Bu dəqiqə mənim stolumun üstündə açıq satışdan alınan vaxtı keçmiş "Kinder" şokoladları, içində qurd gəzən "Herkules" var. Biz bunları təqdim etmişik həmin istehlakçı hüquqlarını qorumalı olan qurumlara, amma heç bir tədbir görülmür. Prezidentin imzaladığı qanunda bir bənd var ki, insanların həyat və sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına mühüm təhlükə yaranan hallar üzrə aparılmasına yol verilən yoxlamalar iqtisadiyyat Nazirliyinin razılığı ilə aparılsın. Lakin 2 ildə bu bənd işləmədi. Hesab edirik ki, qanunun qüvvədə olma müddəti artırılmalı, lakin bu bəndin icrası da təmin

P.Heydərov hesab edir ki, müddətin 2 il də uzadılmasına ehtiyac var: "Düzdür, iqtisadiyyatı idarə etmədə inzibati metodlar o qədər də effektiv deyil. Uzunmüddətli perspektivdə isə heç yararlı deyil. Lakin əvəzində bir sistem olmalıdır, mexanizm fəaliyyət göstərməlidir. Bu da yaranmayıb hələ".

Xüsusi tapşırıqlar üzrə səfir nazir təyin edildi - dosye

Yeni energetika naziri Pərviz Şahbazov Prezident Administrasiyasının İşlər İdarəsinin müdiri Oqtay Şahbazovun oğludur

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 12-də Pərviz Oqtay oğlu Şahbazovun Azərbaycanın energetika naziri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

"Yeni Müsavat" yeni nazir haqda məlumatları təqdim edir:

Pərviz Oqtay oğlu Şahbazov 1969-cu il noyabrın 24-də Bakı şəhərində anadan olub. 1986-1992-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasını bitirib. 1988-1989-cu illərdə hərbi xidmətdə olub. 1991-ci ildən diplomatik xidmətə qəbul olunub. 1991-1992-ci illərdə Xarici İşlər Nazirliyinin Beynəlxalq İqtisadi Münasibətlər Şöbəsinə ikinci katib, 1992-1996-cı illərdə Azərbaycanın Almaniyadakı səfirliyində çalışıb. 1996-1997-ci illərdə Xarici İşlər Nazirliyində ikinci katib, 1997-1998-ci illərdə birinci katib, 1998-2001-ci illərdə Xarici İşlər Nazirliyində bir sıra vəzifələrdə işləyib. 1998-2001-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Avstriyadakı səfirliyində müşavir olub. 2005-ci ildə ATƏT-in Təhlükəsizlik Əməkdaşlıq Forumunun sədri olub. 2005-ci ilin avqust ayından Azərbaycanın Almaniyadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri olub. 2016-cı ilin avqustunda isə prezident onun geri çağırılması ilə bağlı sərəncamlar imzalayıb. O, nazir təyinatınadək Xarici İşlər Nazirliyində xüsusi tapşırıqlar üzrə səfir işləyirdi.

Ailəlidir, iki övladı var.

İngilis, alman və rus dillərini bilir.

Pərviz Şahbazov Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İşlər İdarəsinin müdiri Oqtay Şahbazovun oğludur.

Oqtay Şahbazov 2016-sı ilin yanvarınadək Azərbaycan Prezidentinin İşlər müdirinin birinci müavini işləyib. Həmin ay dövlət başçısının digər sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası prezidentinin İşlər müdiri təyin edilib. O vaxta qədər Prezidentin işlər müdiri vəzifəsi düz 7 ilə yaxındır ki, boş idi.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev 2011-ci ilin oktyabrda Oqtay Şahbazovun "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi barədə sərəncam imzalayıb. Oqtay Şahbazov Azərbaycanda dövlət qulluğunda səmərəli fəaliyyətinə görə təltif olunub.

Belə ehtimallar vardı ki, Energetika Nazirliyi ləğv edilərək səlahiyyətləri Dövlət Neft Şirkəti ilə (SOCAR) dən İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin bazasında Yanacaq-Energetika Departamenti arasında bölüşdürüləcək.

Yada salmaq ki, bu ilin iyununda vəfat edən Natiq Əliyev 2005-ci ildən 2013-cü ilədək sənaye və energetika naziri vəzifəsində işləyib. 2013-cü ilin 22 oktyabrından vəfat etdiyi tarixədək energetika naziri olub. Qeyd edək ki, energetika nazirinin 2 müavini var: Gülməmməd Cavadov və Natiq Abbasov. Amma göründüyü kimi, prezident sabiq səfiri nazir təyin etməyi daha uyğun bilib.

□ "YM"

olunmalıdır ki, daxili bazar artması arasında heç bir keyfiyyətsiz məhsullardan bağlılıq olmadığını deyirlər: qorumaq mümkün olsun". "Yoxlamalar onsuz da bizdən pul almaq üçün aparılırdı, keyfiyyətə heç bir təsiri yox idi."

Maraqlıdır ki, sahibkarlar yoxlamaların dayandırılması ilə istehlak bazarında keyfiyyətsiz məhsulların

□ Dünya SAKİT

Bakıda bacı-qardaşın başını kəsən dəlixanaya salındı

Cahangir Hacıyev şikayətini niyə geri götürdü

«Azərbaycan Beynəlxalq Bankı» ASC-nin İdarə Heyətinin keçmiş sədri, 15 il azadlıqdan məhrum edilmiş Cahangir Hacıyev Ali Məhkəməyə verdiyi kasasiya şikayətini geri götürüb. Oktyabrın 12-də Ali Məhkəmədə C.Hacıyevin işinə baxan hakim İncilab Nəsirov bu haqda məlumat verib.

C.Hacıyevlə yanaşı, onunla birlikdə mühakimə olunaraq 11 il həbs cəzası almış dostu, Bakı Fındıq Emalı Zavodunun keçmiş direktoru Azad Cavadov da Ali Məhkəməyə şikayət vermişdi.

Hakim bildirib ki, həm C.Hacıyevin vəkili Aqil Layıçov və Fəxrəddin Mehdiyev, həm də A.Cavadovun müdafiəçisi Əli Ələkbərov Ali Məhkəməyə ərizə təqdim ediblər. Vəkillər yazır ki, əlavə sənədlər əsasında kasasiya şikayətinin yenidən hazırlanması zərurəti ortaya çıxıb, ona görə də kasasiya şikayətinin geri qaytarılmasını xahiş edirlər.

C.Hacıyev də saxlandığı 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsindən məktub göndərmişdir. Yazıb ki, vəkiliyənin mövqeyi ilə razıdır.

İncilab Nəsirovun sədrlik etdiyi hakimlər kollegiyası şəxsin kasasiya şikayətini geri götürmək hüququ olduğunu əsas gətirərək, onun geri qaytarılması haqda qərar çıxarıb.

C.Hacıyev 2015-ci ilin dekabrında həbs olunub. Cinayət Məcəlləsinin 179 (mənimləmə), 308 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 309 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) maddələri ilə ittiham olunan keçmiş bankir Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 15 il azadlıqdan məhrum edilib. Apelyasiya Məhkəməsi də hökmü qüvvədə saxlayıb.

C.Hacıyev özünü təqsirli bilmir və ittihamları qəbul etmir.

Məcburi köçkün müəllim kömək istəyir

Cəsərət Valehov: "Bu qərar məktəbin verə biləcəyi bir qərardır"

"Biləsuvar rayonunda salınmış 7 sayılı qəsəbədə yerləşən Mehdi kənd orta məktəbində müqavilə əsasında müəllim işləyirdim. Müqavilə ilə 70 yaşadək işləyə bilərəm. Buna haqq çatdığı halda mənə işləməyə imkan vermirlər".

Bu barədə Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərcanlı kəndindən müvəqqəti köçkün olan Əbülfət Alişovun redaksiyamıza ünvanladığı müraciət məktubunda deyilir. Şikayətçi müraciətində özünün və heyət yoldaşının eyni məktəbdə ingilis dili müəllimi işlədiyini, ancaq onun hazırda fəaliyyətini məcburən dayandırdığını bildirib: "Sonuncu diaqnostik qiymətləndirmədən mən 32, yoldaşım isə 31 bal toplayıb. Biz müəllimliklə 4 övlad böyütmüşük. Mən illik müqavilələrlə 70 yaşınadək məktəbdə çalışa bilərəm. Çünki qoyulmuş kriteriyalara əmək müqaviləmə uyğun gəlir. Ancaq mənə işdən çıxarıblar. Cəbrayıl Rayon Təhsil Şöbəsinə müraciət etdim. Oradan bildirdilər ki, sən əməkdar müəllim deyilsən, ona görə də müqaviləni uzada bilmərik".

Şikayətçi qonşu məktəbdən bir müəllimin onun yerinə müvəqqəti işlədiyini dedi: "Mənə hazırda kənarlaşdırıblar. 68 yaşım var, kadrların yerləşdirilməsi və yer dəyişdirilməsi haqqında müddəalar var ki, o müddəalara mənim bütün kriteriyalarım uyğun gəlir. Sadəcə olaraq, "Əməkdar müəllim" fəxri adı yoxdur, amma ali kateqoriyalı müəlliməm. 2008-ci ildən bu məktəbdə işləyirəm. Ümumilikdə isə 45 ildir ki, müəllim kimi çalışıram".

Ə. Alişov ölkə rəhbərliyinə, "Qaçqınqom" sədri Əli Həsənova, təhsil naziri Mikayıl Cabbarova da məsələ ilə bağlı müraciət edib. Şikayətçi müqaviləsinin artırılmasını və yenidən işinə qaytarılmasını tələb edir.

Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Cəsərət Valehov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bu qərar məktəbin pedaqoji kollektivinin və ya rəhbərliyinin rəyi əsasında verilə bilən bir qərardır: "Çalışdığı məktəbin pedaqoji şurası həmin şəxsə bağlı müvafiq məlumatları toplayarsa və onun iş fəaliyyəti qənaətbəxş olarsa, o zaman bir il əmək fəaliyyətinin davam etdirilməsi ilə bağlı qərar qəbul oluna bilər. Amma bu o demək deyil ki, həmin şəxs 70 yaşına qədər işləməlidir. Bu, təbii ki, həmin məktəbin pedaqoji kollektivinin və ya məktəb rəhbərliyinin rəyi ilə bağlı olan bir şeydir. Müəllimin iş keyfiyyəti, bacarığı, tədris aparma bacarığının hamısı nəzərə alınır. Bu, nəzərə alınandan sonra müvafiq qərar qəbul olunur. Yəni bu qərar sifət məktəbin verə biləcəyi bir qərardır, bizlik deyil".

□ Günel MANAFLI

Bakıda bacı-qardaşın başını kəsən 20 yaşlı Azər Cəfərovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. Lent.az-ın məlumatına görə, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Faiq Qəniyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxs barəsində stasionar kompleks məhkəmə psixoteknik ekspertizası təyin edilib.

Təqsirləndirilən şəxs Maştağada yerləşən xəstəxanaya göndərilib.

Qeyd edək ki, hadisə bu il aprelin 2-də Keşlə qəsəbəsində baş verib. Hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən paytaxt sakini, əvvəllər məhkum olmuş Azər Cəfərov tutulub ifadə verib.

Saxlanılan şəxs ifadəsi zamanı əvvəlcə S.Qasımzadəni qətlə yetirərək avtomobilin yük yerinə qoyduğunu, daha sonra isə ailənin digər üzvlərinin yaşadığı evə yollandığını bildirib. Amma həmin evə gələn zaman A.Cəfərov yolda ailənin böyük oğlu Fərid Qasımzadə ilə rastlaşdı və onlar birlikdə mənzilə daxil olublar. Bir müddətdən sonra Azər qohumları ilə sağollaşaraq Fəridlə birlikdə evdən çıxıb. F.Qasımzadənin evdə olmadığına əmin olandan sonra Azər yenidən həmin mənzilə qayıdıb. Qapını isə onun üzünə L.Məmmədova açıb və A.Cəfərov bu zaman qətl hadisəsinə törədib.

Saxlanılan şəxs ifadəsi zamanı əvvəlcə S.Qasımzadəni qətlə yetirərək avtomobilin yük yerinə qoyduğunu, daha sonra isə ailənin digər üzvlərinin yaşadığı evə yollandığını bildirib. Amma həmin evə gələn zaman A.Cəfərov yolda ailənin böyük oğlu Fərid Qasımzadə ilə rastlaşdı və onlar birlikdə mənzilə daxil olublar. Bir müddətdən sonra Azər qohumları ilə sağollaşaraq Fəridlə birlikdə evdən çıxıb. F.Qasımzadənin evdə olmadığına əmin olandan sonra Azər yenidən həmin mənzilə qayıdıb. Qapını isə onun üzünə L.Məmmədova açıb və A.Cəfərov bu zaman qətl hadisəsinə törədib.

Saxlanılan şəxs hadisədən sonra qətlə yetirilən şəxslərin mənzilindən oğurluq da edib. O, evdən 207 ABŞ dolları və 250 manat pulu götürərək hadisə yerini tərk edib.

Nərimanov Rayon Prokurorluğu və rayon polis idarəsi əməkdaşlarının birgə həyata keçirdikləri təxirəsalınmaz istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində hadisəni törətməkdə

şübhəli bilinən Azər Nəriman oğlu Cəfərov tutularaq istintaqa cəlb olunub. Ondən cinayətdə istifadə etdiyi bıçaq maddi sübut kimi götürülüb. A.Cəfərov tutularkən L.Qasımovanın evindən götürüldüyü 207 ABŞ dolları da onun üzərində olub.

Baş vermiş hadisə ilə bağlı Nərimanov Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1; 120.2.7; 120.2.11; 29,120.2.7; 181.3.3 maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Əfqan Muxtarlının xanımı 4 yaşlı qızı ilə Almaniyaya köçdü

Azərbaycanda həbsdə olan jurnalist Əfqan Muxtarlının həyat yoldaşı Leyla Mustafayeva qızı ilə birlikdə Gürcüstanı tərk edib.

Bu barədə oktyabrın 12-də AzadlıqRadiosuna Leyla Mustafayevanın özü bildirib.

Məlumatı onun vəkili Arçil Çopikaşvili də təsdiqləyib.

Leyla Mustafayeva hazırda 4 yaşlı qızı ilə birlikdə Almaniyanın Berlin şəhərində olduğunu deyib.

O, bunun səbəbini Gürcüstanda özünü təhlükəsiz hiss etməməsi və izlənməsi ilə izah edib.

Leyla Mustafayeva yaxın vaxtlarda Almaniyaya hökumətdən sığınacaq istəyəcəyini deyib.

Xatırladaq ki, Gürcüstanda oturmaq izni alan jurnalist Ə.Muxtarlı mayın 29-u həbs edilib.

O, Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 315.2-ci maddəsi ilə hakimiyyət nümayəndəsinə müqavimət və ya zor tətbiq etmədə ittiham olunub. Bundan başqa, ona 318.1, 206.1 maddələr ilə - sərhədi qanunsuz keçmə və qaçaqmalçılığa görə də ittiham irəli sürülüb.

Rəsmi qurumlar bildiriblər

ki, Ə.Muxtarlı sərhədi qanunsuz keçərək Azərbaycan ərazisində saxlanıb və bu məsələnin siyasiləşdirilməsi düzgün deyil. Məhkəmənin qərarı ilə ona ilkin istintaq dövründə 3 aylıq həbs cəzası verilib. Sonra həbs müddəti artırılıb.

Ə.Muxtarlı iki ildən çoxdur Gürcüstanda yaşayırdı.

Salyanda 21 yaşlı oğlan mesaj yazıb intihar etdi

Salyan rayonunda intihar hadisəsi baş verib. Lent.az xəbər verir ki, rayonun Xıdırli kənd sakini, 1996-cı il təvəllüdü Əsədov Emin Mehman oğlu özünü yaşadığı evin həyətidə asaraq həyatına son qoyub.

Baş vermiş intihar hadisəsi ilə bağlı bəzi məqamlar üzə çıxıb. Lent.az xəbər verir ki, özünü asaraq intihar edən 21 yaşlı Əsədov Emin Mehman oğlu Rusiya universitetlərdən birində qiymətli təhsil almışdır. O, atasına məxsus olan karyerə ona kömək edirmiş. Bildirilir ki, hadisədən əvvəl 21 yaşlı Eminlə atası arasında hələlik dəqiq-qişə yaranıb. Bundan sonra o, atasına mesaj olaraq "Ata mən getdim" sözlərini yazıb. Daha sonra yaşadığı evdə özünü asan gəncin meyitini anası aşkarlayıb. Faktla bağlı Salyan Rayon Prokurorluğunda cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Məhərrəm-səfər əy-yamının bir hissəsi artıq arxada qalmışdır və insanların dünyagörüşündən asılı olaraq, onların bu günlərdən bəhrələnmək imkanları da müxtəlif olmuşdur. Kimisi heç bu məqama diqqət yetirməmiş, gündəlik qayğılarının burulğanında dövr etməklə kifayətlənmişdir, kimisi isə durumuna nəzər salmış, Kərbəla salnaməsini müxtəlif müstəvilərdən təhlil edərək, ruhi-mənəvi islahatlara cəhd etmişdir, kimisi də böyük mənəvi yüksəliş əldə etmiş, axirətini zənginləşdirmiş, İlahi vəzifəsinə yenidən yanaşmışdır. Uca Allahdan duamız budur ki, cəmi insanları mənəvi yüksəlişlərə doğru yönəltsin və işlərinə müvəffəqiyyət əta etsin!

Fitnə nədən başladı

Kərbəla vəqəsi insanlara bir çox şeyi öyrədir və bunların arasında ən mühüm nöqtə odur ki, ümmət, camie, toplum özünü fitnələrdən qoruyub saxlamalıdır. Mahiyyətə, Kərbəla faciəsinin yer almasının səbəbi, Həzrət Peyğəmbərin (s) dünyasının dəyişdikdən sonra ümmətin fitnələrə sine gərməməsi, İlahi seçimə sayğı ilə yanaşmamasıdır.

Ümumilikdə götürsək, fitnələr - insan toplumunun üzleş biləcəyi ən böyük təhlükədir. Fitnə həm təsir qoyma baxımından, həm təsirin dərinliyi və çətin aradan qalxması baxımından, həm də zərbənin gözlənilməz və buna görə də, xüsusilə sarsıdıcı xarakterə malik olması baxımından daha təhlükəli xarakterlə səciyyələnir. Zira, xarici təhlükə nə qədər güclü və əzici ola bilsə də, əks təsir doğurma xüsusiyyətinə malikdir və toplumu birləşdirərək, müdafiə olunma durumuna yönəldir. Amma fitnə - sırf daxili bir şeydir və bu səbəbdən də, onu aradan aparmağın, ondan müdafiə olmağın yolları son dərəcədə çətin olur; belə ki, bir sıra hallarda fitnələr hətta məhvəddici səciyyə də daşıyır.

Tarixə nəzər salaq. Yazmağı-oxumağı bacaranların sayı barmaqla hesablanacaq qədər məhdud olan Ərəbistan yarımadasında durum birdən-birə köklü surətdə dəyişir. Rəsuli-Əkrəmin (s) və ixtisalı səhabələrinin misilsiz əziyyəti və zəhməti sayəsində nəcib bir İlahi təlim yayılmağa başlayır. İllər ötür və onlarla müsəlman-

İblis (lən) kimlərə bata bilmir?

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

insanı haqq yoldan sapdırmaqda, bəşər nəslilə düşmənçiliyində güzəştli, keçəcəyi yoxdur.

Bəs iblisin kimə gücü çatmır?

İmam Cəfər Sadiqdən (ə) nəql olunan hədisdə bu mətləb gözəl surətdə açıqlanmışdır: "İblis dedi: 5 kəs var ki, onlara qarşı heç bir çarəm yoxdur. Bunlar:

(birincisi) xalis niyyətlə Allahla sığınan və bütün işlərində Ona arxalanandır;
 (ikincisi) gecə-gündüz Allahla çox təsbih deyən;
 (üçüncüsü) özü üçün bəyəndiyi şeyi mömin qardaşı üçün də bəyənen;
 (dördüncüsü) başına müsibət gəldikdə səbrsizlik etməyən;

(beşincisi) Allahın ona qismət etdiyinə razı olan və ruzi qəmi çəkməyənlərdir.

Ancaq qalan bütün insanlar mənim ovcumun içindədirlər».

Əslində sadalanmış bu beş qrupun kimliyini, necəliyini insan anlasa, nicat durumuna gəlib çata bilər, lənətlik şeytanın şəridən amanda qala bilər. Əvvəla, insanın yalnız Allahla tapınmağı istənilir. İnsanın yalnız Allahla sığınmağı, bütün işlərdə Ona arxalanmağı tövsiyə edilir. Bununla yanaşı, ixtisalı durumun gözəllikləri təqdir edilir. İnsan edə bilər ki, çoxlu-çoxlu gözəl işlər yerinə yetirsin, amma niyyətində azacıq qarışıq olsa - məsələn, bir balaca özünü göstərmək kimi - əməlinin dəyəri itmiş olur. Və əksinə, insan kiçik bir əməl yerinə yetirə bilər, amma bu zaman niyyəti tam xalis olsa - qədərində baxmadan, əməli Allah dərgahında çox qiymətli hesab ediləndir.

Hədisdə digər amanda qalan qrup kimi gecə-gündüz Allah zikrini edənlər, Allahı xatırlayanlar göstərilmişdir. Bunlar səhər də, axşam da, pis günlərində də, yaxşı gün-

lərində də - hər bir zaman haradan gəldiklərini, harada olduqlarını və haraya gedəcəklərini bir an da belə olsun, unutmayırlar.

Bu sifətlərin - təvəkkül və ixtisalı, Allah zikrinin vəhdəti insana nə verir? Xalis niyyətlə Rəbbinə bağlı olan və Rəbbini bir an da olsa unutmayan insan, öz yaradılışının, mövcudiyyətinin, öz təyinatının fəlsəfəsini tam olaraq anlayır və insan olaraq öz vəzifəsini hər zaman həyata keçirir. Rəbbi ilə olmayan insan isə, qəlbində bir boşluq yaradır və lənətlik şeytan bu zəiflikdən istifadə edərək, insanın daxilinə yol tapa bilir.

Üçün əlindən gələni edir, sonrasını da Allahına təvəkkül edir. İlahi məsləhət necə olsa, bunu şükür-nemətliliklə qarşılamalıdır.

Bir də önəmli odur ki, bəzən insan ruzinin nə olduğunu unuda bilir. Axı ruzi - Allah tərəfindən qismət edilən bir şeydir. İnsan, əlbəttə, özünü aldada bilər, onun-bunun malını çapıb-talaya, rüşvət ala, haqq basarsa bilər, bu işlərini "qismətimdir", lruzimdir» deyərək pərdələməyə çalışır - amma bundan mahiyyət dəyişməyəcək ki! Şeytana (lən) uyaraq harama sürüklənən insanın əldə etdiyin "ruzi" anlayışı ilə heç bir ümumiliyi yoxdur.

rakterli bir məkən qərar vermişdir və müvəqqəti 10-15 illik "firavanlığa" xatir əbədi zillətə düşmək - ən azı ağılsızlıqdır.

İblisin vəs-vəsələrinə təslim olaraq, əqidəsini azacıq mal müqabilində tapdamamaq üçün, insan haradan gəldiyi, harada olduğu və haraya gedəcəyi barədə düşünməli, öteri mövzuların bataqlıq tek özünə çəke bilən təhlükəsində qorunmalıdır. İnsan unutmamalıdır ki, Allah Təala onu azad yaradı və azadəliyini heç nəyə qurban verməməlidir.

Qaranlıqları yaran insanlar

Buna rəğmən, elə qrup insanlar var ki, dənizdə mayak tek

Əqidəni necə qorumaq?

Rəsuli-Əkrəm (s) məhz fitnələrin ümmətə edə biləcəkləri təsirləri barədə daima ehtiyatlıdır. Həzrət Peyğəmbərdən (s) nəql edirlər: "Həqiqətən, sizin üçün çətinliyin fitnəsindən daha çox, xoşluğun fitnəsindən qorxuram. Siz çətinliyin fitnəsinə düşdünüz və səbir etdiniz. Ancaq dünya şirin və gözoxşayandır".

Dinimiz dünyanın aldadaçı cazibədarlığı barədə iman əhlinə xəbərdarlıq edir. Çətinlik və sınaqlar bir çoxlarını bərkətdirdiyi zaman, firavanlıq şəraitində insanda unuqanlığa və xudpəsəndliyə, təkəbbürə, cıllıq kimi xislətlərə qarşı qəlbli zəiflik yarana bilər, intriqalara doğru meyillənmə əmələ gəlir.

Vaxtilə öz cazibəsilə dünyaları fəth edən İslam sivilizasiyası, "xəlifə" adlandırılan şahənşah qəsbkarların Peyğəmbərin (s) tövsiyələrinə xəyanət etməsi nəticəsində əsaslı şəkildə deformasiyaya uğramaq təhlükəsi ilə üz-üzə qaldı. İş o yerə çatdı ki, qısa bir zamanda ümmətin böyük bir hissəsi həqiqi müsəlmanlıqdan çox-çox uzaq düşmüş, İmamların (ə) təqib olunmasına, şəhid edilməsinə belə laqeyd münasibət bəslənməyədək tənazülə uğramışdı. Bu əlaqədə Həzrət Peyğəmbərdən (s) nəql edirlər: "Məndən sonra fitnələr ümmətimə zülmət gecələrtək bürüyəcək. Elə fitnələr ki, onun təsirlərindən insan gecə mömin olar, gündüz isə kafir, gündüz mömin olar, gecə isə kafir. Camaat öz dinini azacıq dünya malına satar".

Çox acınacaqlı məqama toxunulur mübarək hədisdə. Böyük-böyük sərvətlər ələ keçirib vicdanının ayaq altına atanlar bir yana, bir çoxları azacıq tör-töküntüyə görə zatlarını, əqidələrini hərəca qoyurlar. Günümüz də əfsus ki, belə nümunələrlə boldur. Hətta əqidəsini satmağının müqabilində insana dünyaları versələr də, xəyanət etdiyi təqdirdə uduzmuşlardan olur, çünki Mütəal Allah dünyanı keçid xat-

insan toplumunun yolunu işıqlandırır, fitnələri əridir. Peyğəmbəri-Əkrəm (s) belələri barədə buyurmuşdur: IXoş olsun muxlisərin halına! Onlar doğru yolun çırağıdır və hər bir qaranlıq fitnə onlardan götürülür».

İxtisalı insanlara nəinki iblis lənətlik bir şey edə bilər, onlar özlərini qorumaqla yanaşı, digərləri üçün də həqiqi yolu göstərir, fitnələrin aradan gətməsinə vasitəçi olurlar.

Eyni zamanda dinimiz həqiqi elmin də fitnənin qarşısını alan möhkəm bir amil olduğunu vurğulayır. Həzrət Peyğəmbərdən (s) nəql edirlər: "Tezliklə elə fitnələr meydana çıxacaq ki, onun təsirlərindən insan gecədən səhərə imanlı kimi çıxacaq və gündüzünü kafir kimi axşama çatdıracaq. Yalnız Allah Təalanın elmlə diri saxladığı şəxslərdən başqa».

Cəhil qəlblər fitnə üçün ən münbit zəmin olduğu halda, dinimizin elmlənmək barədə tövsiyələrinə riayət edən insan, bu mərzələrə sine gərmək iqtidarında olur.

Digər bir hədisdə Həzrət Rəsulullahdan (s) nəql edirlər: "Bilin ki, hər kim təqva yolunu tutsa, Allah onun üçün fitnələrdən çıxış yolu və qaranlıqlarda işıq yaradar".

Dinimiz bildirir ki, təqva yolunu tutan - günah və eybəcərliklərdən çəkinən və gözəlliklərə doğru can atan insan fitnə burulğanında boğulmaz, mütəlakə nicat yolunu tapar. Allah Təala cəmi insanları təqva yolunu seçənlərdən qərar versin, inşəallah!

Allahım, bizləri dünya və axirətdə Həzrət Peyğəmbər (s) və Əhli-Beytlə (ə) birgə qərar ver!

Allahım, ümmətin qarşısında duran problemlərin həllini, xəstələrin şəfa tapmasını, insanların fitnələrdən amanda qalmasını, elmlənməsini, ixtisalı duruma gəlməsini nəsib et!

Allahım, işğal altında olan torpaqların, ilk növbədə Qarabağ və Qüdsün azad olmasını inayət et!

Allahım, 12-ci İmam Həzrət Mehdi Sahib-əz-Zamanın (ə.f.) tezliklə zühur etməsini nəsib et! Amin!

MUSAVAT

Son səhifə

N 210 (6824) 13 oktyabr 2017

Dikdaban ayaqqabı geyinməyə məcbur edilən ofisiant dırnağını itirdi

Kanadalı ofisiant xanımla bağlı facebook sosial şəbəkəsində müdafiə kampaniyası başlandı. Kampaniyaya səbəb ofisianti çalışdığı iş yerində dikdaban ayaqqabı geyinməyə məcbur etmələri və bunun sonucunda onun ayağının qanaması olub. "The Daily Mail"-in xəbərinə görə, xanımın durumu ilə bağlı təəssüflərini bildirənlər onun çalışdığı restoranı boykot etməyə çağırıblar. "Jockey" restoranlar şəbəkəsində çalışan xanımın fotolarını isə Nikola Qavins yayımlayıb. Bu, 11 min paylaşım və 412 şərhə səbəb olub. Ofisiant xanımın adı hələ tam açıqlanmayıb. Amma Nikola bildirib ki, ayağının qanamasına baxmayaraq, restoranda növbəti gün də ofisianti dikdabanla görməyə məcbur ediblər. Ona daha rahat ayaqqabıda görməyə icazə verməyiblər. Qeyd olunur ki, müəssisənin siyasətinə uyğun olaraq, əməkdaşlar dikdaban ayaqqabı geyinməyə məcburdurlar. Amma fotosu yayılan ofisiantin ayağı qanayıb və dırnağını itirib. Bununla belə, restoranın meneceri ondan dress koda riayət etməsini tələb edib.

Qarətçiləri çətirlə qovdu

Londonda təqaüdü zinət əşyaları mağazasına hücum etmək istəyən qarətçiləri çətirlə qovdu. Bu haqda "Daily Mail" qəzeti xəbər verib. Altı cinayətkar yulver mağazasının qapısını balta və çəkilə qırmağa çalışıblar. Qonşuluqda yerləşən inşaatın işçiləri hadisədən xəbər tutan kimi ona müdaxilə etməyə çalışsalar da, cinayətkarlar daha cəld və zirək tərəniblər. Amma həmin anda binadan çıxan bir təqaüdü qarətçiləri çətirlə vuraraq zərərsizləşdirməyə çalışıb. Bu da onları dayandırmayıb. Hadisəni

qonşuluqda yerləşən bir restorandan çəkan insanlar isə onu daha sonra sosial şəbəkədə yayıblar və bu, qısa müddət ərzində çox sürətlə yayılıb.

Televizora baxanların yaddaşı niyə pozulur?

ABS-da aparılan araşdırmalara görə, televizor izləmək beyinə mənfi təsir edir və alzaymer riskini artırır. Araşdırmada iştirak edən alimlər bildirirlər ki, hər gün 4 saatdan çox televizora baxan insanların alzaymerə yaxalanmaq riski çox yüksəkdir. Araşdırmada mindən çox insan iştirak edib. Onların gündəlik həyatları düz 25 il boyunca alimlər tərəfindən müşahidə edilib. Nəticədə məlum olub ki, televizor hər bir şəxsin beyin hüceyrələrinə pis təsir etsə də, uşaq və gənclər üçün daha çox təhlükə ehtiva edir. Araşdırmanı aparan elm adamları, sadəcə, televizor izləyən insanların deyil, elektrikle işləyən əşyalardan asılı olan hər kəsin təhlükə altında olduğunu vurğulayıblar. Alimlər bu təhlükənin qarşısını almaq üçün daha az televizor izləməyi, kompüter qarşısında çox oturmağı, idmanla məşğul olmağı və krossvord həll etməyi məsləhət görürlər.

İçkili olduğu üçün maşını itirdi, 2 il sonra tapdı

Alman polisi iki il əvvəl maşını hansısa dayanacaqda saxlayan, amma onun yerini unudan Münhen sakininə yaxşılıq edib. "Reuters" agentliyinin xəbərinə görə, maşın sürücünün təxmin etdiyi yerdən 4 kilometr aralıda imiş. Polisdə bildiriblər ki, 2015-ci ilin dekabrında maşını dayanacaqlardan birində saxlayan Münhen sakini daha sonra əylənməyə gedib. Məclis zamanı o, həddən artıq içib və növbəti gün maşınını tapa bilməyib. O, polisə maşınını itirməsi ilə bağlı məlumat verib. Bu yaxınlarda dayanacağın yanından keçən bir avtomüfəttiş görüb ki, maşınlardan birinin üstündə texniki baxışdan keçməklə bağlı təcili bildiriş yapıldırılıb. Bu barədə polisə xəbər verəndən sonra isə "xoşbəxt sonluq" baş verib və yiyəsi maşınına qovuşub. Maraqlıdır ki, 2 il dayanacaqda qalan maşından heç nə itməyib.

QOÇ - Bu gün gələcək büdcəni zi rahatlaşmaq üçün əhəmiyyətli sövdələşmələrdə iştirakınız labüdləşəcək. Belə görüşlərdə və qonşuluq münasibətlərində gərginliyə yol verməyin. Özünüzü soyuq dəymədən qoruyun.

BUĞA - Günün ilk yarısında səhhətinizlə bağlı problemlərin həlli ilə məşğul olun. Sonrakı müddətdə isə planlarınızın əksəriyyəti qaydasına düşməyə başlayacaq. İmkan varsa, ailə üzvlərinizə sürprizlər edin.

ƏKİZLƏR - Əgər hansısa uğursuzluqla rastlaşırsınızsa, bunun səbəbini başqalarında deyil, özünüzdə axtarın. Yaxın on gündə görəçəyiniz sənəd işlərini dəqiqləşdirin. Saat 16-dan sonra sizə ehtiyac duyanlara baş çəkin.

XƏRÇƏNG - Təəssüf ki, ixtiyarınızda olan bu tarixdə hansısa ciddi müvəffəqiyyətə nail olacağınız gözlənilmir. Ələlxüsus da günün birinci yarısında. Amma naşükürlük etməyin, yeni həftəyə böyük ümidlər bəsləyin.

ŞİR - Ulduzlar qarğış və söyüşlərdən uzaq olmağı, falçı və cadugər yanına getməməyi məsləhət görür. Çünki indi sizin ruhi saflaşma prosesinizdir və gərək Tanrıya xoş getməyən addımlardan yayınsınız.

QIZ - Saat 15-17 arası sizin üçün təhlükəli vaxtdır. Bu səbəbdən də həmin vaxt daha çox neytrallıq nümayiş etdirməyiniz lazım gələcək. Günün qalan hissəsində isə iş və maliyyə məsələlərində uğurlar olacaq.

TƏRƏZİ - Ətrafınızı dəyişməkdənsə, özünü dəyişməyiniz daha asan olar. Gün ərzində özünüzü gümrah aparın, hər kəslə dil tapmağa çalışın. Əmin olun ki, bunu bacarsanız, axşama fərqli bir insan olacaqsınız.

ƏQRƏB - Ümumi mənzərəyə görə yaxşı gün demək olar. Əqide və ideyalarınızda doğruluğu, saflığı qorusanız, belə də olacaq. Sevgidə təşəbbüskar və mərhəmətli olun. Keçmişinizdən hər zaman dərs götürün ki, udzmayasınız.

OXATAN - Qurulan yeni əlaqələr istər fəaliyyət zəminində, istərsə də qarşılıqlı münasibətlərdə sizə böyük səmərə verəcək. Amma hər şeydən əvvəl sağlamlığınızın qayğısına qalmalısınız. Bu gün səfərə çıxmayın.

OĞLAQ - Daha çox istirahət edin. İndi konfliktlərə girişməkdənsə, qarşılıqlı münasibətləri mülayimləşdirmək daha sərfəlidir. Onsuz da sidq-ürəklə "dost!" deyib çağırduğunuz adamlar kifayət qədər deyil.

SUTÖKƏN - Gözlədiyiniz xoş məqamların vaxtı yetişməkdədir. Bu səbəbdən evdə oturmaqdan vaz keçin. Sizə daha çox ünsiyyət lazımdır, hətta yaxın ünvanlara səfər də olar. Hamı bu gün sizi anlayacaq.

BALILAR - Uzaq yola çıxmaqdan, riskli pul sövdələşmələrində iştirak etməkdən çəkinin. Bu iki amildən başqa bütün sahələrdə müvəffəqiyyət sizinlə olacaq. Gecəni öz evinizdə keçirin. Sevgisiz qalmayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Təqaüdə çıxsanız, səhhətiniz təhlükəyə düşəcək

Ingiltərəli alimlər daha bir yeniliyə imza atıblar. Təqaüdüçülər işləməyə davam edən insanlardan daha çox depressiyalara və xəstəliklərə tutulurlar. İngilis alimlərinin araşdırmaları nəticəsində belə qənaətə gəliblər.

Alimlər sübut edib ki, pensiyaya çıxan insanların əqli və fiziki sağlamlığı daha tez pisləşir. Sübut olunub ki, təqaüdüçülərdə klinik depressiyanın inkişafı 40 faiz, fiziki sağlamlıqlarının zəifləməsi isə 60 faiz təşkil edir.

Bundan çıxış yolu olaraq isə alimlər hökumətə pensiya yaşını artırmasında görür. Onlar düşünürlər ki, bununla da hökumət insanlara daha çox sağlam qalmağa kömək edə bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.